

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO
KOSOVA

IZVEŠTAJ ZA 2023.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo Kosova osnovani su u skladu sa međunarodnim sporazumom koji je ratifikovala Skupština Kosova, Ustavnim amandmanom i Zakonom o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu.

Veća su privremenog karaktera sa konkretnim mandatom i nadležnošću nad zločinima protiv čovečnosti, ratnim zločinima i drugim zločinima u skladu sa zakonom Kosova koji su započeti ili izvršeni na Kosovu u periodu od 1. januara 1998. do 31. decembra 2000. od strane ili protiv građana Kosova ili bivše Savezne Republike Jugoslavije.

Sedište Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva Kosova nalazi se u Hagu, Holandija. Osooblje je međunarodno, kao i sudije, predsednik, sekretar i specijalizovani tužilac.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO
KOSOVA

IZVEŠTAJ ZA 2023.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

Sadržaj

SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA	04
Predgovor	06
SVK ukratko	08
VEĆA	20
1. Sudske aktivnosti	21
2. Aktivnosti predsednika i sudija	32
3. Spoljne aktivnosti	34
ODNOSI SA SPOLJNIM FAKTORIMA	36
SEKRETARIJAT	40
1. Kabinet sekretara	42
2. Služba za informisanje i komunikaciju s javnošću	44
2.1 Odnosi sa sredstvima javnog informisanja	45
2.2 Program <i>Outreach</i>	46
2.3 Saradnja sa organizacijama građanskog društva i sudskom informativnom mrežom	47
2.4 Vebsajt SVK	48
3. Ombudsman Specijalizovanih veća Kosova	50
4. Odeljenje za sudske poslove	52
4.1 Služba za organizaciju rada u sudnici	52
4.2 Služba za prevođenje	53

4.3	Služba odbrane	54
4.4	Služba za učešće žrtava	55
4.5	Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima	56
4.6	Uprava pritvorske jedinice	57
5.	Odeljenje za administraciju	58
5.1	Kadrovska služba	59
5.2	Služba za informacionu tehnologiju	62
5.3	Služba za održavanje i zajedničke poslove	63
5.4	Služba za obezbeđenje i sigurnost	63
5.5	Služba za finansije i budžet	64
5.6	Služba za nabavke	65
6.	Služba za internu reviziju	66
	INTEGRACIJA RODNE PERSPEKTIVE U SVK	68
1.	Podsticanje pozitivnog i inkluzivnog radnog okruženja u SVK i ST	69
2.	Kontakt za rodna pitanja	73
	SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO	76
	Uvod	78
	Istrage Specijalizovanog tužilaštva	79
	Ostvarivanje mandata	80
	Rukovodeći kadar tužilaštva	86
	Timovi tužilaštva	89

SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predgovor

Sa zadovoljstvom vam predstavljamo godišnji izveštaj Specijalizovanih veća Kosova (SVK). Sud je nastavio da ostvaruje svoj mandat efikasno i delotvorno. Tokom protekle godine, sud je uspešno ostvario niz ključnih dostignuća u svom radu izricanjem prve žalbene presude – za krivična dela protiv pravosuđa – za kojom su usledile prve dve odluke o smanjenju odnosno izmeni kazne na osnovu te presude, kao i prva žalbena presuda za ratne zločine. Započeta su dva suđenja, koja napreduju odgovarajućim tempom. Osim toga, na Kosovu je uhapšeno četiri lica koja se terete za zastrašivanje svedoka. Jedno lice koje živi u Albaniji optuženo je za krivična dela protiv pravosuđa, ali još nije dovedeno u Pritvorski objekat SVK. Za ubrzani tempo kojim SVK rade zaslužan je samopregorni rad sudija, službenika i drugih saradnika suda.

Tokom 2023, sudske aktivnosti SVK su intenzivirane. Konkretno, u dva predmeta su otpočela suđenja održavanjem uvodnih reči, a zatim su nastavljena izvođenjem dokaza. U jednom od tih predmeta, faza izvođenja dokaza je skoro završena. U izveštajnom periodu, izrečena je prva žalbena presuda za krivična dela protiv pravosuđa. U istom predmetu, predsednica SVK je donela prvu odluku o smanjenju i izmeni kazne pošto su dva osuđena lica odslužila dve trećine kazne. Pored toga, izrečena je i prva žalbena presuda za ratne zločine. U istom periodu, na Kosovu je uhapšeno četiri lica i dovedeno u Pritvorski objekat SVK-a. Protiv dvoje od tih lica pokrenut je prethodni postupak. Osim toga, jedno lice koje živi u Albaniji optuženo je za krivična dela protiv pravosuđa. Mada su albanski sudovi pomogli pri njegovom hapšenju u julu 2023, zahtev da bude izručen Hagu nije rešen do kraja godine.

Po prvi put otkad su SVK počela sa sudskim radom, sve instance sudskih organa bile su angažovane na rešavanju raznih pitanja – od sudije pojedinca, preko sudije za prethodni postupak, pretresnih panela, panela Apelacionog suda, panela Vrhovnog suda, Specijalizovanog veća Ustavnog suda, do predsednika suda.

U martu 2023, sudije SVK-a održale su godišnju plenarnu sednicu na kojoj su se upoznale sa najnovijim institucionalnim pitanjima i bavile se nizom tema sa dnevnog reda. Sudije su se ponovo sastale u septembru, kada je održan kolokvijum na kome se diskutovalo o pitanjima relevantnim za međunarodno krivično pravo.

Bilateralna saradnja s državama od vitalnog je značaja za ostvarivanje mandata Specijalizovanih veća. Tokom 2023, na svim diplomatskim sastancima, isticali smo značaj zaključivanja sporazuma o izdržavanju kazni za lica koja su osuđena pred Specijalizovanim većima.

U julu i oktobru, putovali smo u Njujork, gde smo učestvovali na skupovima posvećenim nizu tema iz oblasti krivičnog prava koje je organizovala međunarodna zajednica i na kojima smo predstavnike međunarodne zajednice upoznali sa mandatom i radom SVK. Predsednica suda je u novembru posetila Kosovo, gde se sastala s predstavnicima građanskog društva, medija i drugim licima. Tom prilikom ih je informisala o tekućim postupcima i odgovarala na njihova pitanja o sudu i njegovom mandatu.

Tim programa *Outreach* i ove godine je organizovao niz susreta s predstavnicima građanskog društva Kosova. Pored toga, SVK su u aprilu održala radionicu za Sudsku informativnu mrežu, na kojoj su predstavnici te mreže bili informisani, a SVK dobila dragocene povratne informacije, o sadržaju i efikasnosti programa *Outreach*. Ovako intenzivne aktivnosti programa omogućila je velikodušna finansijska podrška vlade Švajcarske.

Program *Outreach* aktivan je i na društvenim mrežama. Postupci pred SVK mogu se pratiti putem video-streaminga na veb sajtu i na *YouTube* kanalu SVK. Najvažnije vesti objavljuju se u rubrici Aktuelnosti na veb sajtu SVK i na nalogu SVK na platformi X. Zaposleni u Službi za informisanje i komunikaciju s javnošću stoje na raspolaganu za sva pitanja medija ili civilnog društva, a SVK su tokom dana otvorenih vrata *Just Peace*, 24. septembra, omogućila posetiocima da posete sudnicu i postavljaju pitanja.

Tokom 2023, svi radnici suda pohađali su obuku o Direktivi Specijalizovanih veća o zaštiti od uznemiravanja na radu, organizovanu s ciljem da se ostvari nulta tolerancija prema svakoj vrsti uznemiravanja.

Želimo da izrazimo duboku zahvalnost državama članicama Evropske unije i trećim državama kontributorima na istrajnoj podršci SVK tokom 2023. godine. Takođe smo zahvalni Misiji Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu na podršci prilikom sprovođenja operacija na Kosovu, kao i policiji Kosova na njihovoj pomoći u tom pogledu.

Isto tako, zahvaljujemo kolegama iz Evropske službe za spoljne poslove, Direktorata EU za planiranje i vođenje civilnih operacija i Službe Evropske komisije za instrumente spoljne politike na pomoći i saradnji tokom protekle godine.

Sudija Ekaterina Trendafilova
Predsednik Specijalizovanih veća Kosova

Hag, 22. decembar 2023.

Takođe želimo da se zahvalimo i državama, diplomatskom koru, kao i internacionalnim i internacionalizovanim sudovima i tribunalima u Hagu na konstruktivnom dijalogu o organizacionim i administrativnim pitanjima.

Radujemo se godini koja je pred nama, u kojoj će SVK i dalje voditi svoje postupke na bezbedan, nepristrasan i efikasan način, u skladu sa svojim mandatom.

Dr Fidelma Donlon
Sekretar Specijalizovanih veća Kosova

SVK ukratko

U junu 2008, Odbor za pravna pitanja i ljudska prava Parlamentarne skupštine Saveta Evrope imenovao je specijalnog izvestioca da ispita navode o teškim krivičnim delima izvršenim tokom i neposredno nakon sukoba 1998-1999. na Kosovu.

U **januaru 2011.**, Rezolucijom 1782 (2011), Parlamentarna skupština Saveta Evrope usvojila je izveštaj koji je pripremio specijalni izvestilac (Izveštaj Saveta Evrope), u kome se tvrdi da su izvršeni brojni zločini nad Srbima, kosovskim Albancima za koje se sumnjalo da sarađuju s njima, kao i drugim licima.

Po podnošenju izveštaja Saveta Evrope, u **maju 2011.**, države članice EU razmatrale su ovo pitanje u okviru Političko-bezbednosnog komiteta, tela koje se bavi zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom Evropske unije. Nakon toga osnovana je Specijalna istražna radna grupa s mandatom da sprovede nezavisnu istragu o navodima o protivpravnom zatvaranju, deportaciji, nečovečnim postupcima, mučenju i ubijanju, i svim ostalim krivičnim delima iz Izveštaja Saveta Evrope. Specijalna istražna radna grupa, sa sedištem u Briselu, započela je s radom u septembru 2011.

Dok je istraga bila u toku, u Razmeni pisama između predsednice Kosova i visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost u **aprilu 2014.**, postignut je međunarodni sporazum o osnivanju i radu posebnih sudskih veća i specijalizovanog tužilaštva za krivično gonjenje i suđenje za krivična dela iz izveštaja Specijalne istražne radne grupe.

U **Razmeni pisama** stoji da će ta namenska i posebna sudska veća biti osnovana u skladu sa zakonom Kosova. Ta sudska veća i specijalizovano tužilaštvo će se rukovoditi vlastitim statutom i pravilnikom o postupku i dokazima, a u njima će biti zaposleno i njima će upravljati isključivo međunarodno osoblje i suditi isključivo međunarodne sudije. U Razmeni pisama se takođe navodi da će ta posebna sudska veća imati sedišta u trećoj državi i da će se osetljivi postupci, uključujući saslušanja svedoka, odvijati van Kosova. Skupština Kosova je u aprilu 2014. dvotrećinskom većinom ratifikovala Razmenu pisama, čime je ova postala deo nacionalnog zakonodavstva i ima primat nad zakonima Kosova.

U **juhu 2014.**, glavni tužilac Specijalne istražne radne grupe izdao je saopštenje i u zaključku naveo da će radna grupa „moći da podigne optužnicu protiv određenih visokih funkcionera bivše Oslobodilačke vojske Kosova”.

U **martu 2015.**, predsednik Skupštine Kosova uputio je Ustavnom sudu Kosova zahtev za ocenu ustavnosti amandmana za sprovođenje Razmene pisama koji je predložila Vlada Kosova. Prema Ustavu, Ustavni sud Kosova morao je da oceni da li predloženi amandman sužava prava i slobode garantovane Poglavljem II Ustava.

U **aprilu 2015.**, Ustavni sud Kosova zaključio je da je predlog ustavnog amandmana saglasan sa Ustavom Kosova i da „će struktura, granice nadležnosti i funkcionisanje Specijalizovanih veća biti regulisani daljim zakonima u skladu sa Ustavom”.

Ovaj amandman stupio je na snagu dejstvom člana 162 Ustava Kosova, koji je Skupština Kosova usvojila u **avgustu 2015.** U isto vreme, usvojen je i Zakon o osnivanju obe institucije, koji predstavlja osnivački akt Specijalizovanih veća Kosova (SVK) i Specijalizovanog tužilaštva (ST).

U **aprilu 2016.**, dr Fidelma Donlon je imenovana za sekretara SVK, čime započinje rad Sekretarijata u Hagu.

U **septembru 2016.**, Dejvid Švendiman je imenovan za specijalizovanog tužioca.

U **decembru 2016.**, sudija Ekaterina Trendafilova imenovana je za predsednika SVK. Na dužnost je stupila u januaru 2017.

Dana **1. januara 2017.**, stupio je na snagu Sporazum o državi domaćinu između Kosova i Holandije, čime je Specijalizovanim većima omogućeno da vode krivične postupke na teritoriji Holandije.

Nakon toga, u **februaru 2017.**, devetnaest sudija upisano je u Listu međunarodnih sudija Specijalizovanih veća. Na svojoj prvoj plenarnoj sednici u **martu 2017.**, sudije SVK usvojile su Pravilnik o postupku i dokazima.

Nakon što je Specijalizovano veće Ustavnog suda ocenilo njegovu saglasnost sa Ustavom, Pravilnik o postupku i dokazima stupio je na snagu u **julu 2017**, čime Specijalizovana veća postaju u potpunosti spremna za sudski rad.

U **novembru 2017**, sekretar je usvojila Direktivu o braniocima i zastupnicima, kojom se, između ostalog, regulišu uslovi koje advokati moraju da ispunjavaju kako bi imali pravo da zastupaju osumnjičene, optužene i žrtve pred SVK. Od tada su u Imenik branilaca i zastupnika žrtava upisana 238 advokata sa Kosova, iz Srbije i niza drugih zemalja.

U **maju 2018**, Pjetro Spera je imenovan za ombudsmana SVK.

U **junu 2018**, osnovana je Sudska informativna mreža sastavljena od lokalnih NVO sa Kosova i iz Srbije.

U **septembru 2018**, Džek Smit nasledio je Dejvida Švendimana na dužnosti specijalizovanog tužioca.

U **martu 2019**, sudije SVK su održale četvrto plenarno zasedanje. Istog meseca je usvojen Kodeks profesionalne etike za braniocima i tužiocima pred SVK.

U **junu 2019**, SVK i ST su se preselili u nove prostorije u Hagu.

U **februaru i aprilu 2020**, specijalizovani tužilac podigao je prve optužnice.

U **aprilu 2020**, sekretaru Fidelmi Donlon produžen je mandat za još četiri godine.

U **septembru 2020**, šest novih sudija položilo je zakletvu, specijalizovani tužilac je uhapsio prvog optuženog, Saljiha Mustafu, po navodima o ratnim zločinima, kao i Hisnija Gucati i Nasima Haradinaja, po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

U **novembru 2020**, specijalizovani tužilac je uhapsio Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija, po navodima o zločinima protiv čovečnosti i ratnim zločinima.

U **decembru 2020**, predsednici Ekaterini Trendafilovoj produžen je mandat za još četiri godine.

Dana **16. marta 2021**, Pjeter Šalja uhapšen je u Belgiji a **15. aprila 2021**. doveden je u Pritvorski objekat SVK.

Dana **5. maja 2021**, predsednica je odredila Pretresni panel I da sudi u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*. Suđenje je počelo **15. septembra 2021**, uvodnim izlaganjem specijalizovanog tužioca.

Dana **15. jula 2021**, predsednica je odredila Pretresni panel II da sudi u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucati i Nasima Haradinaja*. Suđenje je počelo **7. oktobra 2021**, uvodnim izlaganjem specijalizovanog tužioca.

Dana **8. maja 2022**, specijalizovanom tužiocu Džeku Smitu produžen je mandat za još četiri godine.

Dana **18. maja 2022**, Pretresni panel II doneo je prvu presudu Specijalizovanih veća u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucati i Nasima Haradinaja*, kojom su obojica optuženih oglašena krivim za ometanje službenih lica u obavljanju službene dužnosti, zastrašivanje u toku krivičnog postupka i povredu tajnosti postupka.

Dana **17. juna 2022**, g. Gucati i g. Haradinaj podneli su najave žalbe na prvostepenu presudu.

Dana **21. septembra 2022**, sudija za prethodni postupak predao je predmet *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje* Pretresnom panelu I.

Dana **19. novembra 2022**, nakon odlaska Džeka Smita sa dužnosti specijalizovanog tužioca, za vršioca dužnosti imenovan je Aleks Vajting.

Dana **1. i 2. decembra 2022**, panel Apelacionog suda održao je žalbeni pretres u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucati i Nasima Haradinaja*.

Dana **15. decembra 2022**, sudija za prethodni postupak predao je predmet *Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih* Pretresnom panelu II.

Dana **16. decembra 2022**, Pretresni panel I doneo je presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*, kojom je optuženog oglasio krivim za ratne zločine proizvoljnog lišavanja slobode, mučenja i ubistva.

Dana **2. februara 2023**, u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*, panel Apelacionog suda izrekao je presudu, kojom je potvrdio prvostepenu presudu, ali je umanjio kaznu zatvora na četiri godine i tri meseca.

Dana **21. i 22. februara 2023**, počelo je suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje* uvodnim rečima strana u postupku i zastupnika žrtava.

Dana **3. aprila 2023**, počelo je suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih* uvodnim rečima strana u postupku i zastupnika žrtava.

Dana **2. juna 2023**, Kimberli P. Vest nasledila je Džeka Smita na dužnosti specijalizovanog tužioca.

Dana **31. jula 2023**, albanske vlasti uhapsile su Dritana Hodžaja na osnovu naloga za hapšenje koji su izdala SVK, ali je on potom pušten na slobodu odlukom albanskog Apelacionog suda.

Dana **5. oktobra 2023**, na Kosovu su uhapšeni Ismet Bahtijari i Sabit Januzi, zbog sumnje da su izvršili krivična dela protiv pravosuđa.

Dana **12. oktobra 2023**, Hisniju Gucatiju je smanjena kazna i omogućen mu je povratak na Kosovo pod određenim uslovima.

Dana **2. novembra 2023**, na Kosovu je uhapšen Isni Kiljaj zbog sumnje da je izvršio krivična dela protiv pravosuđa.

Dana **11. decembra 2023**, na Kosovu je uhapšen Hadži Šalja zbog sumnje da je izvršio krivična dela protiv pravosuđa.

Dana **12. decembra 2023**, Nasimu Haradinaju je smanjena kazna i omogućen mu je povratak na Kosovo pod određenim uslovima.

Dana **14. decembra 2023**, panel Apelacionog suda doneo je žalbenu presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*, kojom je delimično potvrdio prvostepenu presudu i smanjio kaznu zatvora na 22 godine.

2011.

Januar 2011.

Parlamentarna skupština Saveta Evrope usvaja Izveštaj o „Nečovečnom postupanju s ljudima i nedozvoljenoj trgovini ljudskim organima na Kosovu“.

Septembar 2011.

Specijalna istražna radna grupa, koju je EU osnovala radi sprovođenja krivičnih istraga o navodima iz Izveštaja Saveta Evrope, započinje s radom.

2014.

April 2014.

Razmena pisama između predsednice Kosova i visoke predstavnice Evropske unije za spoljnu politiku i bezbednost o pitanju osnivanja „posebnih sudskih veća“.

2015.

Avgust 2015.

Skupština Kosova usvaja član 162 Ustava Kosova i Zakon o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu.

2016.

April 2016.

Dr Fidelma Donlon je imenovana za sekretara SVK, čime ova sudska ustanova započinje s radom u Hagu.

Septembar 2016.

Dejvid Švendiman je imenovan za specijalizovanog tužioca.

Decembar 2016.

Sudija Ekaterina Trendafilova je imenovana za predsednika SVK.

2017.

Januar 2017.

Sporazum s državom domaćinom sklopljen između Kosova i Holandije stupa na snagu, čime SVK stiču pravni osnov za vođenje krivičnih postupaka u Holandiji.

Februar 2017.

Devetnaest sudija je uvršćeno u Listu međunarodnih sudija.

Mart 2017.

Sudije usvajaju Pravilnik o postupku i dokazima, koji zatim preispituje Specijalizovano veće Ustavnog suda.

Jul 2017.

Nakon provere saglasnosti sa Ustavom, koju je sprovedo Specijalizovano veće Ustavnog suda, Pravilnik o postupku i dokazima stupa na snagu i SVK postaju spremna za sudski rad.

Novembar 2017.

Sekretar usvaja Direktivu o braniocima i zastupnicima, kojom se, između ostalog, regulišu uslovi koje advokati moraju da ispunjavaju kako bi imali pravo da zastupaju osumnjičene, optužene i žrtve pred SVK.

2018.

Maj 2018.

Pjetro Spera je imenovan za ombudsmana Specijalizovanih veća Kosova.

Septembar 2018.

Džek Smit nasleđuje Dejvida Švendimana na dužnosti specijalizovanog tužioca.

2019.

Jun 2019.

SVK i ST se sele u nove prostorije.

2020.

Februar i april 2020.

Specijalizovani tužilac podiže prve optužnice.

April 2020.

Sekretaru Fidelmi Donlon produžen je mandat za još četiri godine.

Septembar 2020.

Šest novih sudija polaže zakletvu, a specijalizovani tužilac hapsi Saljiha Mustafu po navodima o ratnim zločinima, a zatim i Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

Novembar 2020.

Specijalizovani tužilac hapsi Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija, po navodima o zločinima protiv čovečnosti i ratnim zločinima.

Decembar 2020.

Predsednici Ekaterini Trendafilovoj produžen je mandat za još četiri godine.

2021.

Mart 2021.

Pjeter Šalja uhapšen je u Belgiji i doveden u pritvorski objekat SVK.

Septembar 2021.

Počinje sudski postupak u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*.

Oktober 2021.

Počinje sudski postupak u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

2022.

Mart 2022.

Završeno je suđenje u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Maj 2022.

Specijalizovanom tužiocu Džeku Smitu produžen je mandat na još četiri godine.

Maj 2022.

Pretnesni panel II donosi prvu presudu Specijalizovanih veća u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Jun 2022.

Hisni Gucati i Nasim Haradinaj podnose najave žalbi na presudu.

Septembar 2022.

Završetak suđenja u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*.

Novembar 2022.

Aleks Vajtning stupa na dužnost vršioca dužnosti specijalizovanog tužioca, nakon odlaska Džeka Smita.

Decembar 2022.

Održan je žalbeni pretres u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Decembar 2022.

Pretresni panel I donosi presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*. To je prva presuda za ratne zločine doneta na Specijalizovanim većima.

2023.

Februar 2023.

Panel Apelacionog suda donosi presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*.

Februar 2023.

Počinje sudski postupak u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje*.

April 2023.

Počinje sudski postupak u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih*.

Jun 2023.

Kimberli Vest imenovana za novog specijalizovanog tužioca.

Jul 2023.

Vlasti u Albaniji hapse Dritana Godžaja po optužbi za krivična dela protiv pravosuđa, ali odlukom albanskog Apelacionog suda biva pušten na slobodu.

Oktober 2023.

Specijalizovani tužilac hapsi Ismeta Bahtijarija i Sabita Januzija po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

Oktober 2023.

Izmena kazne Hisniju Gucatiju, po kojoj se pod određenim uslovima pušta na slobodu.

Novembar 2023.

Specijalizovani tužilac hapsi Isnija Kiljaja na Kosovu po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

Decembar 2023.

Specijalizovani tužilac hapsi Hadžija Šalju po navodima o krivičnim delima protiv pravosuđa.

Decembar 2023.

Izmena kazne Nasimu Haradinaju, po kojoj se pušta na slobodu pod određenim uslovima.

Decembar 2023.

Panel Apelacionog suda donosi presudu u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*.

Specijalizovana veća Kosova (SVK) i Specijalizovano tužilaštvo (ST) su dve nezavisne institucije formirane nakon Razmene pisama, u skladu sa zakonima Kosova i usvajanjem ustavnog amandmana 2015. godine. U avgustu 2015. Skupština Kosova usvojila je Zakon o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (Zakon).

■ Mandat SVK je

- „da osiguraju bezbedan, nezavisan, nepristrasan, pravičan i efikasan krivični postupak u vezi s navodima o teškim prekograničnim i međunarodnim krivičnim delima izvršenim u toku i posle sukoba na Kosovu, a koja se tiču krivičnih dela iz Izveštaja Parlamentarne skupštine Saveta Evrope [...] i koja su bila predmet krivične istrage Specijalne istražne radne grupe” (član 1 Zakona).

■ SVK su osnovana u skladu sa Razmenom pisama i zakonima Kosova

- imaju iste nivoe sudova kao kosovski pravosudni sistem (osnovni, apelacioni, vrhovni, ustavni)
- imaju sedište izvan Kosova
- sudije i osoblje su državljani država članica EU ili trećih država kontributora
- primenjuju međunarodno običajno pravo i nacionalno krivično pravo u skladu sa Zakonom
- primenjuju vlastita pravila o postupku i dokazima.

■ SVK su privremena sudska ustanova

- postojaće samo onoliko dugo koliko bude potrebno da se reši po optužbama koje iznese specijalizovani tužilac i dok Savet EU ne obavesti Kosovo da su završene istrage i sudski postupci.

■ Nadležnost SVK obuhvata

- zločine protiv čovečnosti, ratne zločine i druga krivična dela inkriminisana krivičnim zakonom merodavnim u vreme kada su izvršena
 - koja su izvršena između 1. januara 1998. i 31. decembra 2000.
 - koja su započeta ili izvršena na Kosovu, odnosno koja su izvršili državljani Kosova/ Savezne Republike Jugoslavije ili su izvršena nad državljanima Kosova/Savezne Republike Jugoslavije
- određena krivična dela protiv pravosuđa, ukoliko se odnose na zvanične postupke i/ili osoblje SVK.

■ SVK se bave isključivo pojedinačnom krivičnom odgovornošću – grupama ili organizacijama se ne može suditi.

■ SVK dozvoljavaju učešće žrtava u postupku.

- Rad SVK i ST finansiraju države članice EU i treće države kontributori i obe ustanove su nezavisne u svom radu i ispunjavanju svog mandata.
- Službeni jezici SVK i ST su albanski, srpski i engleski.
- SVK imaju ombudsmana, koji postupa samostalno i nadzire, brani i štiti osnovna prava i slobode lica koja dolaze u kontakt sa SVK i ST. Ombudsman, pored ostalog
 - postupa po navodima iz pritužbi koje pojedinci mogu da ulože:
 - ukoliko se pritužba tiče njihovog kontakta sa SVK, odnosno ST
 - u slučaju nepotrebnog odlaganja u postupku pred SVK
 - ukoliko su iscrpljena sva druga pravna sredstva
 - ukoliko je pritužba podneta u roku od šest meseci od kršenja na koje se odnosi
 - može u svakom trenutku i bez prethodne najave da uđe u pritvorski objekat SVK i izvrši inspekciju kako bi ocenio uslove pritvora.

VEĆA

1

Sudske aktivnosti

Tokom 2023, Specijalizovana veća su aktivnim sudskim radom ostvarila veliki broj značajnih dostignuća. Konkretno, 2. februara 2023. doneta je prva žalbena presuda i to u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*, koji se vodio za krivična dela protiv pravosuđa. To je ujedno i prvi predmet pred SVK koji je okončan. Pored toga, 14. decembra 2023. doneta je i prva žalbena presuda za ratne zločine, i to u predmetu *Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe*. Započeti su sudski postupci u predmetima *Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih* i *Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje*, a tri nova optužena i jedno osumnjičeno lice uhapšeni su na Kosovu po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa i dovedeni u Pritvorski objekat u oktobru, novembru i decembru.

Još jedno lice koje je optuženo za zastrašivanje svedoka uhapšeno je 31. jula u Tirani u Albaniji, a da li će biti dovedeno u Pritvorski objekat zavisiće od ishoda žalbe albanskog tužioca na odluku Apelacionog suda Albanije kojom je odbijen zahtev za predaju tog lica Specijalizovanim većima.

Tokom 2023. bile su aktivno angažovane sve instance SVK, uključujući sudiju pojedinca, sudiju za prethodni postupak, dva pretresna panela, panel Apelacionog suda, panel Vrhovnog suda i Specijalizovano veće Ustavnog suda. Po prvi put otkad su SVK otpočela sudski rad, predsednica je rešavala o pitanju smanjenja kazne dvojici osuđenih. Tokom godine, navedeni paneli i predsednica doneli su ukupno 1392 odluke i naloga, od kojih je 177 izdato usmeno.

a.

POSTUPCI PRED SUDIJOM POJEDINCEM

Specijalizovani tužilac protiv Isnija Kiljaja

Dana 2. novembra 2023, po naredbi specijalizovanog tužioca, na Kosovu je uhapšen Isni Kiljaj. Naredba za hapšenje izdata je za krivično delo ometanja službenih lica u vršenju službene dužnosti i povrede tajnosti postupka. Isni Kiljaj je 3. novembra 2023. doveden u Pritvorski objekat, a prvi put je pristupio sudu pred sudijom pojedincem Nikolom Gijuom 4. novembra 2023.

Isni Kiljaj na prvom pristupanju sudu 4. novembra 2023.

Dana 8. novembra 2023, sudija pojedinac naložio je da se g. Kiljaju produži pritvor nakon što je zaključio da postoji osnovana sumnja da je optuženi izvršio krivična dela protiv vršenja pravosuđa iz nadležnosti Specijalizovanih veća, te da je produženi pritvor opravdan, između ostalog, zbog opasnosti od bekstva.

Sudija pojedinac i sudija za prethodni postupak, Nikola Giju

b.

POSTUPCI PRED SUDIJOM ZA PRETHODNI POSTUPAK

Specijalizovani tužilac protiv Ismeta Bahtijarija i Sabita Januzija

Dana 5. oktobra 2023, Specijalizovano tužilaštvo je na Kosovu uhapsilo Ismeta Bahtijarija i Sabita Januzija na osnovu nalogâ za hapšenje i dovođenje i potvrđene optužnice koje je 2. oktobra izdao sudija za prethodni postupak, sudija Nikola Giju. Obojica optuženih dovedeni su u Pritvorski objekat 6. oktobra. Optuženi se terete za zastraživanje svedoka i pokušaj ometanja službenih lica u vršenju sužbene dužnosti ozbiljnim pretnjama, kako po osnovu individualne odgovornosti, tako i za učestvovanje u zajedničkom delovanju grupe.

Obojica optuženih prvi put su pristupili sudu 9. oktobra, pred sudijom za prethodni postupak, i izjasnili se da nisu krivi za dela za koja se terete. Pored toga, u ovom predmetu održane su i dve statusne konferencije, jedna 12. oktobra, a druga 6. novembra.

Sudija za prethodni postupak Giju na prvom pristupanju sudu g. Januzija, 9. oktobar 2023.

Sabit Januzi na prvom pristupanju sudu, 9. oktobar 2023.

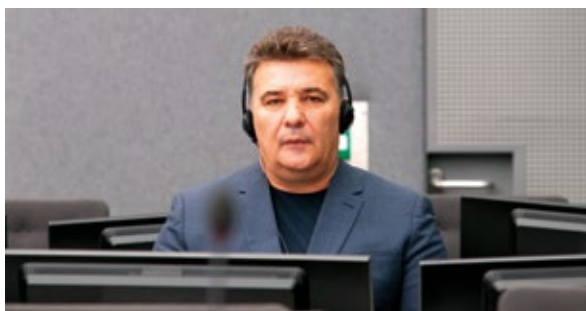

Ismet Bahtijari na prvom pristupanju sudu, 9. oktobar 2023.

Specijalizovani tužilac protiv Hadžija Šalje

Dana 4. decembra, sudija za prethodni postupak potvrdio je optužnicu za krivična dela protiv pravosuđa protiv Hadžija Šalje i izdao nalog za njegovo hapšenje. Prema optužnici, najkasnije od 5. do 12. aprila 2023, zajedno sa drugim licima, uključujući Sabia Januzija i Ismeta Bahtijarija, Hadži Šalja je organizovao da se stupi u kontakt sa svedokom koji je pružio informacije ili je bilo verovatno da će pružiti informacije tužilaštvu ili SVK o krivičnim delima iz nadležnosti ovog suda.

Hadži Šalja je uhapšen na Kosovu 11. decembra, a sledećeg dana doveden je u Pritvorski objekat. Njegovo prvo pristupanje sudu održano je 13. decembra,

Hadži Šalja na prvom pristupanju sudu, 13. decembar 2023.

a statusna konferencija, na kojoj se izjasnio da nije kriv za dela za koje se tereti, održana je 15. decembra.

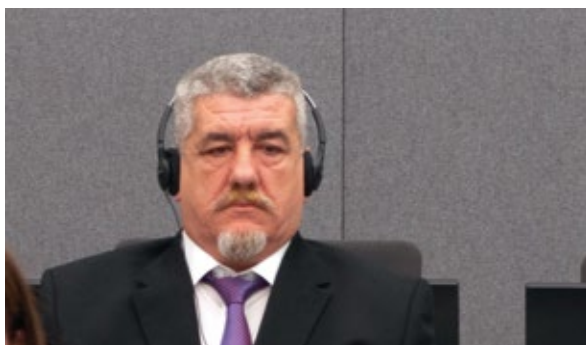
c.

POSTUPCI PRED PRETRESNIM PANELIMA

Specijalizovani tužilac protiv Pjetera Šalje

Sudski postupak u predmetu protiv Pjetera Šalje započet je 21. i 22. februara 2023, uvodnim izlaganjima vršioca dužnosti specijalizovanog tužioca, branioca g. Šalje i zastupnika žrtava. Pjeter Šalja, koji je prema navodima iz optužnice bio pripadnik Oslobodilačke vojske Kosova (OVK) stacioniran u mestu Kukeš u Albaniji, tereti se po četiri tačke za ratne zločine (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo). Prema optužnici, ta krivična dela izvršena su približno između 17. maja i 5. juna 1999, nad licima koja su bila zatvorena u fabrici metala u Kukešu koju je koristila OVK.

Pretresni panel I, koji je određen za vođenje ovog predmeta, čine sudija Mapi Felt-Folja (predsedavajući sudija), sudija Roland Dekers, sudija Žilber Biti i sudija Vladimir Mikula (rezervni sudija).

Pjeter Šalja tokom uvodnih reči, 21. februar 2023.

Pretresni panel I na zasjedanju u predmetu protiv Pjetera Šalje, 27. mart 2023.

Tužilaštvo je završilo izvođenje dokaza 6. jula, nakon što je pozvalo i saslušalo 10 svedoka. Zastupnik žrtava je izveo svoje dokaze 21. avgusta, a 24. i 25. avgusta 2023. održana je konferencija za pripremu odbrane. Dana 15. septembra, Pretresni panel I odbio je zahtev odbrane za odbacivanje optužbi za ubistvo (tačka 4) prema pravilu 130 Pravilnika o postupku i dokazima, nakon čega je 20. septembra počelo izvođenje dokaza odbrane.

Do kraja 2023, odbrana je pozvala devet svedoka, a očekuje se da će izvođenje dokaza završiti do 15. januara 2024. godine.

U ovom predmetu učestvuje osam žrtava i svi su Albanci s Kosova.

[P]anel [...] nalazi da su očekivana svedočenja svedoka W04405, W04441, W04280 i W04440 relevantna za ovaj predmet jer se očekuje da ti svedoci pruže informacije o kredibilitetu svedoka tužilaštva [...]. Od njih se takođe očekuje da svedoče o saznanjima koje imaju (ili nemaju) o zatvaranju i/ili zlostavljanju zatvorenika u fabrici metala u Kukešu [...].

Panel zaključuje da je opravdan zahtev odbrane da sva četiri svedoka budu saslušana lično u sedištu Specijalizovanih veća u Hagu.

KSC-BC-2020-04/F00683/RED, Javna redigovana verzija odluke po zahtevu odbrane prema pravilu 121(3) Pravilnika da se uputi sudski poziv svedocima W04405, W04441, W04280 i W04440, 16. novembar 2023, stavovi 14, 17.

Specijalizovani tužilac protiv Hašima Tačija i drugih

Sudski postupak u predmetu protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija počeo je 3. aprila 2023, uvodnim izlaganjem specijalizovanog tužioca. Do kraja 2023, tužilaštvo je pozvalo 39 svedoka da daju iskaz u sudnici, a u dokazni spis prihvaćeno je 138 izjava svedoka.

U optužnici se navodi da su ta krivična dela izvršena najkasnije od marta 1998. do septembra 1999, na više mesta širom Kosova, i u Kukešu i Cahanu na severu Albanije. Tvrdi se da su navedena krivična dela izvršili pripadnici OVK nad civilima i licima koja nisu učestvovala u sukobu.

Hašim Tači, Kadri Veselji, Redžep Seljimi i Jakup Krasnici terete se po deset tačaka – četiri tačke za ratne zločine i šest tačaka za zločine protiv čovečnosti.

Zasedanje u predmetu Tači i drugi, 3. april 2023.

Pretresni panel II, koji je određen za ovaj predmet, čine sudija Čarls Smit III (predsedavajući sudija), sudija

Kristof Barte, sudija Genel Metro i sudija Fergal Gejnor (rezervni sudija).

Pretresni panel II tokom uvodnih izlaganja u predmetu *Tači i drugi*, 3. april 2023.

U ovom predmetu učestvuje 141 žrtva.

Ustavni sud u svojoj analizi nije naveo da u slučaju kada svedok na suđenju dâ izjavu koja se bitno razlikuje od izjave koju je isti svedok dao u fazi istrage, pravilu 155(2) treba dati prednost nad pravilom 143(2)(c). Naprotiv, kako je očigledno izneto u analizi Ustavnog suda, prihvatanje ranije, nedosledne izjave, koja je data u istražnoj fazi prema pravilu 143(2)(c), predstavlja sredstvo koje panel može da koristi kada se ispune uslovi postavljeni tim pravilom. Ničim se u presudi Ustavnog suda ne sugeriše, pa ni bilo gde drugde, da pravilo 155 predstavlja lex specialis u odnosu na pravilo 143(2)(c). Štaviše, takvim bi tumačenjem pravilo 143(2)(c) izgubilo relevantnost.

KSC-BC-2020-06/F01821, Odluka po zahtevu tužilaštva za prihvatanje izjavâ svedoka W03827 u spis skladu s pravilom 143(2) i zahtevu odbrane za ponovno razmatranje, 28. septembar 2023, stav 25.

Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja

Hisni Gucati i Nasim Haradinaj bili su optuženi za četiri krivična dela protiv pravosuđa i javne uprave i dva krivična dela protiv javnog reda, konkretno, za ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti putem ozbiljnih pretnji, zastrašivanje, odmazdu i povredu tajnosti postupka.

Donošenjem presude panela Apelacionog suda u ovom predmetu 2. februara 2023, Specijalizovana veća su učinila značajan korak u svom radu. Naime, to je prva drugostepena presuda izrečena pred SVK. Panel Apelacionog suda u čijem su sastavu sudija Mišel Pikar (predsedavajući sudija), sudija Kaj Ambos i sudija Nina Jergensen, potvrdio je zaključak prvostepenog panela

da su Gucati i Haradinaj krivi za zastrašivanje za vreme krivičnog postupka, povredu tajnosti postupka neovlašćenim otkrivanjem tajnih informacija obelodanjenih u službenom postupku i povredu tajnosti postupka neovlašćenim otkrivanjem identiteta i ličnih podataka zaštićenih svedoka.

Panel Apelacionog suda je većinom glasova potvrdio i osudu prvostepenog panela za ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti ozbiljnim pretnjama, ali je, takođe većinom glasova, smanjio kaznu zatvora na četiri godine i tri meseca, s tim da im se uračuna vreme provedeno u pritvoru, i da plate novčanu kaznu od po 100 evra.

Panel Apelacionog suda prilikom izricanja presude u predmetu Gucati i Haradinaj, 2. februar 2023.

Hisni Gucati i Nasim Haradinaj prilikom izricanja žalbene presude, 2. februar 2023.

Zbog prirode krivičnih dela u nadležnosti Specijalizovanih veća i konteksta u kome su izvršena potrebno je osloniti se na usmena svedočenja. U izvršavanju zadatka poverenog Specijalizovanim većima osnovna je pretpostavka da lica koja dolaze da svedoče, i to vrlo često o traumatičnim ili teškim doživljajima, mogu da dođu i svedoče bez straha.

Zaštita svedoka od zatrašivanja i opasnosti predstavlja same temelje svakog sistema krivičnog pravosuđa, pa i Specijalizovanih veća. Pitanje koje se upravo i razmatra u ovom predmetu jeste valjano vršenje pravosuđa, integritet i sigurnost sudskih postupaka i bezbednost svedoka.

Sažetak žalbene presude u predmetu Specijalizovani tužilac protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja (KSC-CA-2022-01), 2. februar 2023, str. 2.

Specijalizovani tužilac protiv Saljiha Mustafe

Saljih Mustafa je bio optužen po četiri tačke za ratne zločine (proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) izvršene u aprilu 1999. Prema navodima u optužnici, Mustafa je tokom relevantnog perioda bio komandant gerilske jedinice Oslobodilačke vojske Kosova u okviru operativne zone Lab.

Pretnesni panel I je 16. decembra 2022. oglasio Mustafu krivim za mučenje, proizvoljno lišavanje slobode i ubistvo kao ratni zločin, i osudilo ga na 26 godina, a oslobodio ga je optužbi za surovo postupanje kao ratni zločin.

Dana 6. aprila 2023, Pretresni panel I doneo je odluku o reparacijama, kojom je Mustafi naloženo da na ime odštete za patnje koje su pretrpele žrtve zločina za koje je osuđen isplati 207.000 evra. U postupku je u svojstvu svedoka učestvovalo osam žrtava, od kojih su svi Albanci s Kosova.

Mustafa je 3. februara uložio žalbu na prvostepenu presudu, nakon čega je predsednica SVK odredila panel Apelacionog suda da rešava po toj žalbi u sastavu: sudija Mišel Pikar (predsedavajući sudija), sudija Kaj Ambos i sudija Nina Jergensen. Žalbeni pretres održan je 26. oktobra 2023.

Saljih Mustafa na žalbenom pretresu, 26. oktobar 2023.

Izricanjem presude panela Apelacionog suda u ovom predmetu 14. decembra 2023, dostignuta je još jedna ključna faza u radu suda. Bila je to prva žalbena presuda za ratne zločine pred SVK. Panel Apelacionog suda potvrdio je osudu g. Mustafe za proizvoljno lišavanje

slobode, mučenje i ubistvo kao ratne zločine, ali je delimično usvojio Mustafinu žalbu na kaznu. U tom cilju, panel Apelacionog suda je Mustafi smanjio kaznu sa 26 na 22 godine, s tim da se uračuna vreme provedeno u pritvoru.

Panel Apelacionog suda naglasio je da žalbena presuda „predstavlja značajan korak ka zadovoljenju pravde za žrtve i utvrđivanju odgovornosti“ i da smanjenje kazne g. Mustafi „nipošto ne znači da krivična dela za koja je oglašen krivim i osuđen nisu teška krivična dela.“

KSC-CA-2023-02, Sažetak žalbene presude, 14. decembar 2023, str. 1, 21.

Interlokutorne žalbe

S obzirom na znatan napredak ostvaren u postupcima pred SVK, tokom 2023. paneli Apelacionog suda bili su angažovani i na rešavanju niza najrazličitijih žalbi.

U donetim odlukama, bavili su se raznim žalbenim pitanjima, između ostalog i produženjem pritvora optuženih, učešćem žrtava, ispitivanjem svedoka i zahtevima za prihvatanje dokaza bez prisustva svedoka.

Panel je ovde mišljenja da ako žalilac kome je žalba odbijena želi da iznese nove informacije za koje nije znao i koje nije imao na raspolaganju u vreme kada mu je prvobitna žalba odbijena, a koje opravdavaju novo razmatranje zahteva za učešće u postupku, taj žalilac može preko Službe za učešće žrtava panelu koji u relevantno vreme postupa u tom predmetu podneti prijavu za učešće u postupku na ponovno razmatranje s obzirom na nove informacije. Iako to nije izričito predviđeno normativnim okvirom Specijalizovanih veća, panel Apelacionog suda ne vidi prepreke takvom postupku i smatra da bi on bio u interesu pravde i zaštite ličnih interesa i prava svedoka.

KSC-BC-2020-06/IA026/F00011/RED, Javna redigovana verzija odluke po žalbi na četvrtu odluku o učešću žrtava, 26. April 2023, stav 30.

Mada pretresni panel nije dužan da ispituje svedoke niti da izvodi dokaze o činjenicama i pitanjima koja nisu obradile strane u postupku, Pravilnik mu nedvosmisleno daje ovlašćenje i diskreciono pravo da to čini u okviru vršenja svoje dužnosti da doprinese utvrđivanju istine.

KSC-BC-2020-06/IA028/F00011/RED, Javna redigovana verzija odluke po žalbi Tačija, Seljimija i Krasnićija na usmeni nalog o ispitivanju pretresnog panela, 4. jul 2023, stav 34.

e.

PANEL VRHOVNOG SUDA

Dana 2. i 3. maja 2023, Gucati i Haradinaj podneli su zahteve za zaštitu zakonitosti u skladu sa članom 48(6)-(8) Zakona i Pravilom 193 Pravilnika. Dana 18. septembra 2023, panel Vrhovnog suda, u čijem su sastavu sudija Ekaterina Trendafilova (predsedavajući

sudija), sudija Kristine van den Vajnhert i sudija Danijel Fransen, doneo je odluku kojom je oba zahteva odbio u celosti. Panel je zaključio da nije bilo nikakvih bitnijih povreda postupka ili krivičnog zakona.

Panel podseća da je prema članu 48(6) i (7) Zakona i pravilima 193 i 194 Pravilnika, zaštita zakonitosti vanredan pravni lek. Ona nema za cilj stvaranje još jednog uopštenog osnova za ulaganje žalbe. U stvari, slično kao u Zakoniku o krivičnom postupku Kosova, zaštita zakonitosti ograničena je na konkretne situacije definisane Zakonom i Pravilnikom.

KSC-SC-2023-01/F00021, Odluka po zahtevu za zaštitu zakonitosti, 18. septembar 2023, stav 9.

Specijalizovano veće Ustavnog suda donelo je tokom 2023. dve odluke po zahtevima za ocenu ustavnosti. Prvi zahtev podneo je Pjeter Šalja, 11. jula 2023. On je tvrdio da je pretresni panel prekršio njegovo pravo na pravično suđenje i pravo na delotvorno pravno sredstvo garantovano članovima 31, 32 i 54 Ustava Kosova i članovima 6 i 13 Evropske konvencije o ljudskim pravima kad je zaključio da izjave koje je on dao Federalnoj kriminalističkoj policiji Belgije 2016. godine nisu nedopuštene kao dokazi.

Specijalizovano veće Ustavnog suda odbilo je njegov zahtev 29. avgusta 2023. zaključivši da je preuranjen, s obzirom na to da je postupak u tom predmetu još bio u toku.

Drugi zahtev za ocenu ustavnosti podneo je Nasim Haradinaj 21. novembra 2023. Krajem 2023, odluka po tom zahtevu još je bila na razmatranju.

[...] krivična veća su primarna instanca koja treba da oceni da li je tvrdnja o kršenju postupka opravdana i da li se to pitanje mora rešiti u toku samog postupka. Takav stav u skladu je sa opštim načelom po kome se pridržavanje uslova pravičnog suđenja mora ispitati u svakom predmetu, imajući u vidu tok postupka u celini, a ne na osnovu izdvojenog razmatranja nekog posebnog aspekta ili pojedinačnog incidenta u postupku, osim u slučaju kada se utvrdi, nakon što je krivično veće donelo odluku o optužbama i postupak završen, da je neki konkretni činilac, čak i ako je u pitanju činilac koji je bio relevantan u ranim fazama postupka, bio toliko presudan da je zbog njega postupak u celosti bio nepravičan.

KSC-CC-2023-21/F00006, Odluka po zahtevu Pjetera Šalje upućenom panelu Ustavnog suda u vezi sa osnovnim pravima garantovanim članom 31, 32 i 54 Ustava Kosova i članovima 6 i 13 Evropske konvencije o ljudskim pravima, 29. avgust 2023, stav 27.

Dana 12. oktobra 2023, predsednica Trendafilova donela je prvu odluku SVK o ublažavanju, modifikovanju ili izmeni kazne. Predsednica je bila obavestena da su Gucati i Haradinaj 25. jula 2023. odslužili dve trećine kazne, čime su se, prema članu 51(2) Zakona, stekli uslovi za smanjenje kazne.

Predsednica je razmotrila sve informacije koje su joj predočene i, pošto se konsultovala sa sudijama panela koji je izrekao kaznu i nakon zasebno održanih usmenih ročišta za Gucatiya, odnosno Haradinaja, donela je odluku o modifikovanju kazne Gucatiyu, kojom je odobren njegov povratak na Kosovo uz određene uslove, 18. oktobra 2023. ili pre tog datuma.

Uslovi će važiti do isteka kazne koju je izrekao panel Apelacionog suda, tj. do 24. decembra 2024. U slučaju nepoštovanja bilo kog od zacrtanih uslova, odluka će biti poništena i g. Gucati vraćen u zatvor.

Predsednica je takođe odlučila da se kazna g. Haradinaju može smanjiti uz određene uslove ukoliko on u određenom periodu pokaže da se pridržava postojećih propisa u Pritvorskom objektu SVK. Nakon što je od sekretara suda dobila izveštaj o vladanju g. Haradinaja u Pritvorskom objektu, predsednica je 12. decembra 2023. donela odluku o izmeni kazne izrečene g. Haradinaju, kojom je odobren njegov povratak na Kosovo, uz određene uslove, 14. decembra 2023. ili približno tog datuma.

Uslovi će važiti do isteka kazne koju je g. Haradinaju izrekao panel Apelacionog suda, tj. do 24. decembra 2024. U slučaju nepoštovanja bilo kog od zacrtanih uslova, g. Haradinaj će biti vraćen u zatvor.

Predsednica Ekaterina Trendafilova

2

Aktivnosti predsednika i sudija SVK

Sudije upisane u listu međunarodnih sudija SVK obavljaju svoje dužnosti po potrebi i isključivo na zahtev predsednika. Prema članu 26 Zakona, sudije ne primaju naknadu niti uživaju druge prinadležnosti samim tim što su upisani u listu sudija, već samo onda kada ih predsednik rasporedi na neku od službenih dužnosti. Raspoređene sudije svoje dužnosti, ukoliko je moguće, obavljaju na daljinu.

U julu 2023, raspisan je konkurs za predlaganje sudija koji će biti upisani u listu rezervnih međunarodnih sudija da bi se obezbedio kontinuiran i neometan rad SVK. Konkurs je otvoren do 15. marta 2024. Izabrane sudije biće upisane u listu samo ako je broj sudija na listi nedovoljan. Rezervna lista međunarodnih sudija postoji da bi se sudije koje daju ostavke mogle zameniti bez odlaganja i tako sprečili zastoji u postupcima.

a.

GODIŠNJE PLENARNO ZASEDANJE

Dana 24. marta 2023. sudije su se okupile u SVK na osmom plenarnom zasedanju. Tokom zasedanja, sudije su usvojile amandman na Kodeks sudijske etike za sudije upisane u listu međunarodnih sudija Specijalizovanih veća Kosova, koji je usvojen na prvom plenarnom zasedanju u martu 2017. godine.

Tim amandmanom Kodeks sudijske etike usklađen je sa Direktivom Specijalizovanih veća o zaštiti od uzmeniravanja na radu, usvojenoj u decembru 2022.

Usvajanjem amandmana na Kodeks sudijske etike, kojim su već zabranjene sve vrste diskriminacije i uznemiravanja, uključujući seksualno uznemiravanje i zloupotrebu položaja, sudije su htele da istaknu svoju opredeljenost načelu lične odgovornosti i pokažu svoju rešenost da poštuju iste važne principe koji važe za sve zaposlene u Specijalizovanim većima.

Sudije su osim toga imale priliku da prate izlaganja sekretara i načelnikâ službi Sekretarijata.

b.

OKUPLJANJE SUDIJA

Dana 22. septembra 2023, sudije su se okupile na kolokvijumu u Hagu, na kome su istaknuti stručnjaci održali prezentacije i vodili razgovor sa sudijama o pitanjima iz oblasti međunarodnog krivičnog pravosuđa.

Kolokvijum sudija, 22. septembar 2023.

Sudije Specijalizovanih veća Kosova

Sudije na listi međunarodnih sudija

Sudija Ekaterina Trendafilova
Predsednik
(Bugarska)

Sudija Čarls Smit III
Potpredsednik
(Sjedinjene Američke Države)

Sudija Vidar Stensland
Sudija Ustavnog suda
(Norveška)

Sudija Antonio Balsamo
Sudija Ustavnog suda
(Italija)

Sudija Rumen Nenkov
Sudija Ustravnog suda
(Bugarska)

Sudija Romina Inkuti
Rezervni sudija Ustavnog suda
(Italija)

Sudija Kristine van den Vajnhert
(Belgija)

Sudija Mišel Pikar
(Francuska)

Sudija Tomas Laker
(Nemačka)

Sudija Emilio Gati
(Italija)

Sudija Roland Dekers
(Holandija)

Sudija Kaj Ambos
(Nemačka)

Sudija Kenet Roberts
(Kanada)

Sudija Mapi Felt-Folja
(Holandija)

Sudija Kristof Barte
(Nemačka)

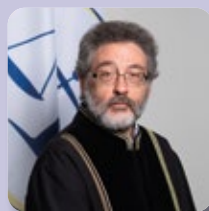
Sudija Vladimir Mikula
(Češka)

Sudija Genel Metro
(Švajcarska)

Sudija Nikola Giju
(Francuska)

Sudija Žilber Biti
(Francuska)

Sudija Danijel Fransen
(Belgija)

Sudija Fergal Gejnor
(Irska)

Sudija Nina Jergensen
(Norveška)

Tokom 2023, predsednica Trendafilova redovno je informisala javnost i zainteresovane aktere o aktivnostima SVK. U tom cilju, predsednica se sastajala s predstavnicima institucija EU, država članica EU, trećih država kontributora, države domaćina, organizacija građanskog društva na Kosovu i institucija Kosova.

Dana 18. januara 2023, predsednica Trendafilova sastala se s gđom Delfin Pronk, predsedavajućom Političko-bezbednosnog odbora EU, s kojom je razgovarala o pitanjima relevantnim za SVK, uključujući zaključivanje bilateralnih sporazuma o izdržavanju kazni.

Dana 17. maja 2023, predsednica se u Briselu sastala s direktorkom za Evropu i Aziju Evropske Službe za spoljno delovanje, gđom Angelinom Ajhorst, komandantom EU za civilne operacije, g. Stefanom Tomatom, i članovima Odbora za civilne aspekte upravljanja kriznim situacijama, s kojima je razgovarala o pitanjima od značaja za rad SVK.

Dana 14. septembra 2023, predsednica se u Briselu ponovo sastala sa gđom Delfin Pronk, predsedavajućom Političko-bezbednosnog odbora EU, i komandantom civilnih operacija EU g. Stefanom Tomatom. Na tom sastanku je bilo reči o tekućim sudskim postupcima i nekim od izazova s kojima se Specijalizovana veća suočavaju.

Predsednica je od 28. novembra do 1. decembra 2023, posetila Kosovo. Tokom posete, predsednica je bila domaćin informativnog skupa za predstavnike građanskog društva i medije i sastala se sa studentima prava. Pored toga, sastala se i sa zamenikom ministra pravde Kosova Bljerimom Salahuom i više predstavnika međunarodne zajednice, između ostalih sa ambasadorima država članica EU na Kosovu i trećih država kontributora, šefom kancelarije EU na Kosovu i specijalnim izvestiocem EU, kao i šefom Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu.

U cilju daljeg jačanja odnosa SVK sa drugim spoljnim akterima i organizacijama građanskog društva, predsednica je održala sastanke sa diplomatskim, pravnim i akademskim krugovima.

Često je potrebna ogromna hrabrost i dužnost prema zajednici da ljudi istupe i pristanu da ispričaju svoju priču, da svedoče pred SVK. Kad to čine, oni doprinose pravdi i načelima pravne države.

Ni najpravičnija presuda ne sme se doneti na račun nečijeg života ili dobrobiti.

Zbog toga je zaštita svedoka najviši prioritet Specijalizovanih veća Kosova.

Predsednica Trendafilova, iz intervjuja koje je dala kosovskim i albanskim sredstvima informisanja.

ODNOSI SA SPOLJNIM FAKTORIMA

Odnosi sa spoljnim faktorima

Sa značajnim porastom sudskih aktivnosti, predsednica i sekretar i dalje su imale vodeću ulogu u informisanju javnosti na Kosovu i u regionu o tome na koji način sud nastoji da osigura da sudski postupci budu pravični, bezbedni i efikasni, u skladu s najvišim standardima međunarodnog krivičnog pravosuđa.

Dana 20. januara 2023, Njena ekselencija Kristina Kokinakis, zamenik direktora za globalna pitanja i direktor za evropske vrednosti i multilateralne odnose Evropske službe za spoljne poslove, posetila je sud i sastala se s predsednicom, sekretarom i vršiocem dužnosti specijalizovanog tužioca.

Dana 30. januara 2023, predsednica, sekretar i vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca bili su domaćini članovima Političko-bezbednosnog odbora EU u prostorijama SVK, koje su informisali o sudskom radu Specijalizovanih veća i Specijalizovanom tužilaštvu i s kojima su razgovarali o važnim dostignućima SVK, kao i izazovima s kojima se SVK suočava.

Dana 15. i 16. marta 2023, predsednica, sekretar i vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca primili su delegaciju Službe Evropske komisije za instrumente spoljne politike i Direktorata za civilno planiranje i rukovođenje u prostorijama SVK.

Od 3. do 6. aprila 2023, predstavnici Sudske informativne mreže posetili su SVK u Hagu. Tom prilikom pratili su uvodne reči i u predmetu Tači i drugi i učestvovali u jednodnevnoj radionici. S predstavnicima Sudske informativne mreže sastali su se i predsednica, sekretar i vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca, koji su ih informisali o tekućim aktivnostima na sudu, a od njih dobili povratne informacije o aktivnostima programa *Outreach* ovog suda.

Dana 12. jula 2023, rukovodioci SVK primili su general-majora Đovanija Pjetra Barbana, šefa Euleksa i nadležnu instancu za imenovanje, i tom prilikom su s njim razgovarali o tekućim sudskim aktivnostima SVK i ST, i podršci Euleksa radu suda.

Poseta Političko-bezbednosnog odbora EU Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, 30. januar 2023.

U sedmici od 17. jula 2023, predsednica i sekretar imale su nekoliko bilateralnih sastanaka s državama članicama i predstavnicima Ujedinjenih nacija u Njujorku, na kojima su govorile o mandatu SVK, dosadašnjim rezultatima u radu i izazovima s kojima se sud suočava. Tokom sledeće posete Njujorku, u sedmici od 27. oktobra 2023, na skupu u organizaciji EU, informisale su delegacije EU i drugih država o radu SVK i postignutim rezultatima.

Dana 21. septembra 2023, predsednica, sekretar i vršilac dužnosti Specijalizovanog tužioca primile su u prostorijama SVK delegaciju Evropske službe za spoljne poslove i Radnu grupu za uspostavljanje suda za agresiju na Ukrajinu i upoznali ih s mandatom i radom SVK i ST.

Dana 27. septembra 2023, predstavnici Radne grupe EU za zapadni Balkan posetili su SVK i ST, gde su prisustvovali izlaganjima rukovodilaca suda i imali priliku da postavljaju pitanja, a zatim su ih domaćini povelili u obilazak sudnice i galerije za posetioce.

Dana 8. decembra 2023, tokom redovnog godišnjeg brifinga, rukovodioci SVK informisali su predstavnike država članica EU i trećih država kontributora na službi u Hagu o aktuelnostima u radu SVK i ST.

Pored toga, predsednica i sekretar sastale su se sa predstavnicima diplomatskog kora, međunarodnih i nacionalnih tela, između ostalog, sa Njenom ekscelencijom Bet van Skak, specijalnim ambasadorom SAD za globalno krivično pravosuđe, Njegovom ekscelencijom Džeјmsom Braunom, pomoćnikom ministra u Ministarstvu pravde Irske, delegacijom Specijalnog krivičnog suda Centralnoafričke Republike, delegacije sudija iz Italije, delegacije sudija iz Francuske i delegacije sudija holandskog Vojnog suda, kao i delegacije sudija iz Ukrajine i Jordana.

Predsednica Ekaterina Trendafilova i sekretar Fidelma Donlon tokom posete Radne grupe EU za zapadni Balkan

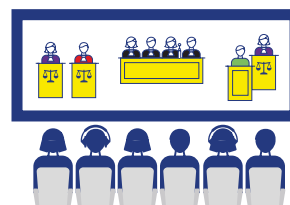
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA NAJZNAČAJNIJI DOGAĐAJI 2023.

DO KRAJA 2023, POSTUPCI U TOKU
U **5 PREDMETA** PROTIV **8 OPTUŽE-
NIH I JEDNOG OSUMNJIČENOG**

DRUGOSTEPENE
PRESUDE U **2 PREDMETA**

ODRŽANO 137 JAVNIH
ZASEDANJA S PRENOSOM UŽIVO
NA **3 JEZIKA** SUDA

130.000 PRISTUPA PRENOSU
NA VEBSAJTU

SVEDOČILO **60 SVEDOKA**
U **2 PREDMETA**

PANELI DONELI PREKO
1.300 ODLUKA I NALOGA

TOKOM 2023. PREVEDENA
892 DOKUMENTA, KOJI BROJE
PREKO 10.000 STRANICA

JOŠ 88 ŽRTAVA DOBILIO STATUS
UČESNIKA U POSTUPKU U
DVA PREDMETA

OKO **1000 UČESNIKA** NA
INFORMATIVNIM JAVNIM SKUPOVIMA O
SUDU NA KOSOVU

SEKRETARIJAT

Sekretarijat

Sekretarijat je zadužen za administrativne poslove Specijalizovanih veća Kosova (SVK) i Specijalizovanog tužilaštva (ST). Sekretarijat takođe pruža razne vrste pravosudne podrške na neutralan i nezavisan način. Sekretarijatom rukovodi sekretar, dr Fidelma Donlon, koja se u obavljanju svojih funkcija konsultuje s predsednikom suda i specijalizovanim tužiocem.

Administrativne funkcije, koje Sekretarijat obavlja i za veća i za tužilaštvo, obuhvataju bezbednost, nabavke, kadrovska pitanja, budžet, finansiranje i informacionu tehnologiju. Poslovi pravosudne podrške obuhvataju pružanje zaštite i podrške svedocima, vođenje imenika branilaca i zastupnika, vođenje sistema pravne pomoći i procesa učešća žrtava, usluge pismenog i usmenog prevođenja, organizaciju rada u sudnici i rukovođenje Pritvorskim objektom SVK.

Tokom 2023, ostvareni su mnogi značajni rezultati u sudskom radu, a službenici Sekretarijata su svojim izuzetno kvalitetnim radom, pod rukovodstvom sekretara, doprineli uspešnom upravljanju administrativnim poslovima Specijalizovanih veća i Specijalizovanog tužilaštva i vođenju pravičnih, bezbednih i efikasnih sudskih postupaka. Između ostalog, po nalogu relevantnih panela organizovali su tri odlaska pritvorenika na Kosovo pod nadzorom suda iz humanitarnih razloga, sigurno i bezbedno dovođenje tri novooptužena lica i jednog osumnjičenog u Pritvorski objekat SVK, i transfer dva osuđena lica na Kosovo na osnovu naloga predsednice suda o izmeni kazni. S početkom novih suđenja, aktivnosti programa *Outreach* i Sudske informativne mreže bile su i ostale prioritet.

Rad SVK i ST se najvećim delom finansira sredstvima Evropske unije. Sekretar potpisuje sporazum o grantu u ime SVK i ST. Aktivnosti programa *Outreach* na Kosovu finansiraju se dvogodišnjim grantom vlade Švajcarske.

Racionalno upravljanje finansijskim sredstvima ključno je za rad SVK i ST. Sekretar se stara da se sredstva iz budžeta racionalno koriste i obezbeđuje sprovođenje internih i eksternih revizija. Do kraja 2023. izvršeno je 18 eksternih revizija i nisu utvrđene nikakve nepravilnosti.

Sekretar Fidelma Donlon

S obzirom na dalje intenziviranje rada suda, optimizacija kadrova bila je od ključnog značaja. Povećanjem broja radnih mesta koje je sekretar obezbedila u pregovorima 2023. omogućeno je angažovanje neophodnih kadrova za efikasno vođenje sudskih postupaka.

Sekretar je, zajedno sa drugim funkcionerima SVK i ST, bila domaćin predstavnicima država članica EU i trećih država kontributora u prostorijama suda, a sastajala se sa njima i prilikom odlazaka u misije. Na tim sastancima, nastavila je da apeluje na države da sklope sporazume o bilateralnoj saradnji sa SVK u oblasti izdržavanja kazni i zaštite svedoka, koje su presudne za uspešno ispunjenje mandata suda.

Krajem godine, na osnovu odluke Pretresnog panela II od 1. decembra, sekretar je u predmetu Tači i drugi uvela izmenjene uslove pritvora za trojicu optuženih. Ti uslovi, između ostalog, nalažu prethodno odobrenje sekretara za posete i aktivno nadziranje fizičkih poseta, sa izuzetkom poseta branilaca, kao i uvođenje sistema za identifikaciju lica za koje je sekretar ocenila da postoje uverljivi pokazatelji da bi mogla ugroziti integritet postupka ili poštovanje odredbi Pravilnika o pritvoru i odbijanje zahteva za njihovu posetu i telefonskih razgovora s njima.

Osoblje Sekretarijata je tokom godine nastavilo da radi na sprovođenju zadatah strateških prioriteta u vođenju dokumentacije i evidencije o dokaznom materijalu koje je sekretar definisala 2021. godine.

Nastavljen je rad i na obezbeđenju dovoljnog povećanja kapaciteta elektronskog sistema za organizaciju rada u sudnici s obzirom na povećani broj suđenja pred SVK, a završena je i priprema za ažuriranje celog sistema, uključujući i detaljno testiranje nove verzije i platforme. Očekuje se da nakon ovog ažuriranja više neće biti potrebno da se sistem dodatno ažurira. Do kraja 2023, u sistem je zavedeno 2.794 odluka i podnesaka, kao i 11.682 obelodanjenih dokaznih predmeta, koji ukupno iznose 144 GB. Što se tiče projekta čuvanja i arhiviranja materijala, sva informaciona dobra SVK, kako u fizičkoj, tako i u digitalnoj formi, analizirana su kako bi se osiguralo da je Registar informacionih dobara kompletan.

Pregledano je preko 23 TB i 226 metara informacionih dobara i tako se došlo do dragocenih informacija potrebnih za procenu potrebnih kapaciteta za buduću trajnu arhivu.

Sekretarijat je nastavio blisku saradnju s državom domaćinom tokom cele 2023. godine. Na osnovu Sporazuma s državom domaćinom i drugih sporazuma o saradnji, organi države domaćina pružaju ključne usluge, kao što su obezbeđivanje pritvorskog osoblja, prevoz pritvorenika, pomoć oko izdavanja viza za lica koja su potrebna za rad suda, kao i usluge u oblasti bezbednosti i procene opasnosti. Za rad na Kosovu, SVK se i dalje oslanja na važnu podršku Misije Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu.

1

Kabinet sekretara

Sekretar ima svoj tim, Kabinet sekretara, koji joj pomaže u izvršenju zadataka. Kabinet sekretara vrši niz pravnih i drugih funkcija vezanih za sudske postupke i administrativne poslove suda, odnose s državom domaćinom i diplomatskim korom, odnose s javnošću i program *Outreach*, koordiniranje izveštavanja EU, kao i pitanja vezana za protokol. Kabinet sekretara zadužen je i za tim za upravljanje informacijama.

Tokom 2023, pravni tim Kabineta savetovao je sekretara o brojnim pitanjima, uključujući upućivanje zamolnica državama za saradnju i pomoć u vezi sa širokim spektrom pitanja, od ekstradicije do organizacije svedočenja putem video-linka. Pravni tim je takođe radio na uspostavljanju normativnog okvira fonda za reparacije, savetovao sekretara o pitanjima koja se tiču pritvora i operativnim pitanjima, pružao pravnu pomoć u kadrovskim pitanjima, zaštiti podataka, nabavkama i komercijalnim ugovorima i uopšte u dobrom upravljanju. Zajedno s Kadrovskom službom, pravni tim je organizovao informisanje svih zaposlenih o Direktivi o zaštiti od uznemiravanja na radu i postarao se za to da sve procedure iz direktive budu u potpunosti implementirane.

Pored toga, pravni tim je u ime sekretara u sudskim postupcima pred SVK podneo 262 podneska o pitanjima kao što su učešće žrtava, zaštita svedoka, pritvor, posete pod nadzorom suda i puštanje na uslovnu slobodu.

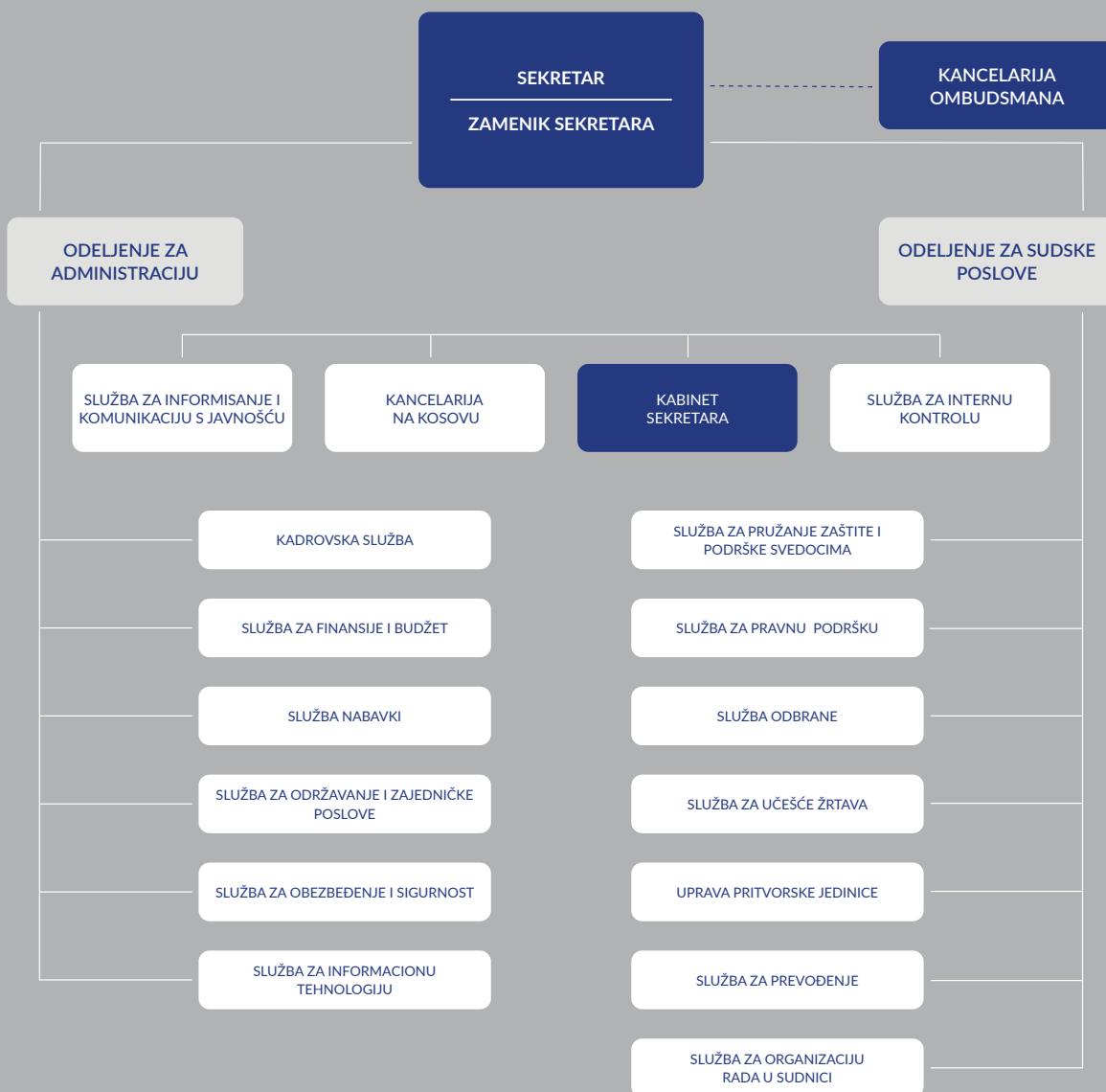
Kabinet je nastavio da pruža podršku sekretaru u *outreach* aktivnostima, naročito u sklapanju sporazuma o saradnji sa državama o pitanju izvršenja kazni i zaštite svedoka.

Naglasak podrške u protokolarnim aktivnostima bio je na saradnji s državom domaćinom u omogućavanju članovima porodica pritvorenika da uđu na teritoriju Holandije, kao i u internim protokolarnim pitanjima.

Pored toga, Kabinet je rukovodio specijalnim radnim grupama za poboljšanje elektronskog sistema za rad u sudnici *Legal Workflow* i sistema za čuvanje i arhiviranje građe koji je uspostavio sekretar. Tokom 2023, Kabinet je detaljno pregledao sva fizička i elektronska dobra SVK kako bi proverio integritet Registra informacionih dobara SVK. Tom analizom radna grupa i službenici zaduženi za čuvanje informacionih dobara dobili su dragocene podatke o količini materijala koji bi mogao da podleže trajnom čuvanju.

Tim za upravljanje informacijama pružao je savetodavnu i stručnu pomoć u pogledu razvoja efikasnog upravljanja bezbednošću informacija i primene proverenih metoda i standarda iz te oblasti u SVK. Tokom 2023, izvršena je detaljna procena mogućih posledica potencijalnih bezbednosnih incidenata na rad SVK. Na osnovu toga je ažurirana politika upravljanja bezbednošću informacija i pokrenuti su projekti za unapređenje kibernetičke bezbednosti i bezbednosti informacija u celom sudu.

Osim toga, Tim za upravljanje informacijama preduzeo je korake za podizanje svesti zaposlenih o kibernetičkoj bezbednosti i bezbednosti informacija, između ostalog organizovanjem obuke o bezbednosti informacija preko platforme Evropske službe za spoljne poslove. Tim za upravljanje informacijama je nastavio da pruža bibliotekarske usluge i podršku istraživačkom radu zaposlenih i drugih saradnika. Broj traženih knjiga, članaka i drugog istraživačkog materijala je u 2023. porastao - ukupno je obrađeno 237 zahteva iz interne zbirke SVK, biblioteke Palate pravde i njene institucionalne mreže.

2

Služba za informisanje i komunikaciju s javnošću

Tokom 2023, uporedo sa povećanjem broja postupaka i značajnim sudskim dostignućima raslo je i interesovanje javnosti za Specijalizovana veća, naročito na Kosovu. Prva drugostepena presuda doneta u februaru, početak suđenja Pjeteru Šalji istog meseca, početak suđenja u predmetu *Hašim Tači i drugi* u aprilu, zahtevi za zaštitu zakonitosti pred većem Vrhovnog suda u maju – sve je to od Službe za informisanje i komunikaciju s javnošću zahtevalo da nađe inovativne načine da složene sudske postupke predstavi širokoj javnosti na razumljiv način. Svakodnevna zasedanja suda i razne operativne aktivnosti, kao što je bilo hapšenje osumnjičenog u Albaniji i postupak izručenja, hapšenje četiri optužena lica i njihovo dovođenje u Pritvorski objekat SVK, zahtevali su svakodnevno izveštavanje u medijima, uz mnoštvo novih pitanja koje je bilo potrebno objasniti javnosti.

Zbog povećanja sudskih aktivnosti, SVK su intenzivirala komunikaciju s medijima objavljivanjem svih relevantnih informacija na veb sajtu i društvenim mrežama kako bi javnost bila blagovremeno obavještena o relevantnim informacijama. Na nedeljnim brifinzima za novinare, i okruglim stolovima i radionicama posebno osmišljenim za novinare s Kosova, Služba za informisanje je nastojala da izveštaičima koji prate postupke pred SVK pruži važne informacije i obezbedi stručnu obuku.

U okviru programa *Outreach* koji finansira vlada Švajcarske, tokom 2023. tim Službe za informisanje se sastajao sa lokalnim zajednicama širom Kosova jednom mesečno. Pored toga, na svim većim televizijskim stanicama na Kosovu emitovana su četiri kratka informativna filma snimljena tokom 2022. i 2023, sa odgovorima na često postavljana pitanja.

Nakon što su 2022, posle pandemije kovida 19, ponovo omogućene fizičke posete sudu, broj tih poseta značajno je porastao tokom 2023. Studenti, sudije, pravnici i drugi koji su posetili sud imali su prilike da se upoznaju s mandatom Specijalizovanih veća i postupcima koji se pred njima vode. Tokom protekle godine, SVK su primile 53 grupe posetilaca, uključujući grupe sa univerzitetâ iz Evrope i SAD.

Skup u okviru programa *Outreach* u Koritištu na Kosovu, oktobar 2023.

2.1 Odnosi sa sredstvima javnog informisanja

Uvodne reči na suđenju u predmetu *Tači i drugi*, od 3. do 5. aprila 2023, izazvale su značajan porast interesovanja medija za rad SVK. Preko 50 novinara iz 51 medijske kuće pratilo je uvodne reči u prostorijama SVK. Među njima je bilo 7 medijskih kuća s Kosova, osam iz regiona i 13 međunarodnih medijskih kuća, uključujući BBC, ARD, Associated Press, AFP i Reuters.

Tokom 2023, SVK su nastavila da održavaju nedeljne brifinge za medije, koji su se mogli pratiti u prostorijama suda ili preko interneta. Novinari su na njima dobijali informacije o najnovijim zbivanjima na sudu i imali prilike da postavljaju pitanja. Istovremeno, Služba za informisanje sastala se sa urednicima na Kosovu da bi saznala kakva je podrška potrebna novinarima koji izveštavaju o postupcima pred SVK. Nakon toga su organizovani posebno osmišljeni okrugli stolovi, prilagođeni potrebama koje su naveli predstavnici medijskih kuća s Kosova.

U maju 2023, SVK su u Hagu organizovala dvodnevnu obuku za 20 novinara s Kosova. Obuka je bila posvećena neutralnom i objektivnom izveštavanju sa suđenja, a učesnici su imali prilike i da obiđu prostorije Specijalizovanih veća.

Portparol SVK Andela Grip tokom intervjua za Radio Televiziju Kosovo, april 2023.

Portparol SVK Majkl Dojl tokom intervjua za Radio Slobodna Evropa, april 2023.

Obuku su vodila dva međunarodna novinara, koji su sa učesnicima podelili svoje bogato znanje i iskustvo u izveštavanju sa suđenja o ratnim zločinima, uključujući i pred Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju i Međunarodnim krivičnim sudom.

Portparoli SVK su i 2023. godine odgovarali na upite medija u roku od 24 sata od pristizanja upita. U toku godine, odgovorili su na preko 250 upita, od kojih su najveći broj uputili novinari s Kosova. Portparoli i drugi viši rukovodioci SVK dali su ukupno 16 intervjua medijima s Kosova i iz regiona. Predsednica je protekle godine dala dva intervjua.

Poseta sudija i pravnika iz Italije, jul 2023.

2.2 Program Outreach

Program *Outreach* je i tokom 2023. organizovao skupove s mladima, studentima, pravnicima, novinarima, predstavnicima građanskog društva i drugim građanima širom Kosova zahvaljujući velikodušnoj podršci vlade Švajcarske. Tim programa *Outreach* sastajao se jednom mesečno sa nekolicinom grupa da bi ih upoznao s postupcima u sudnici, objašnjavao i ispravljao pogrešno shvaćene informacije ili dezinformacije i da bi odgovarao na njihova pitanja i čuo njihovo mišljenje. Tokom 2023, ti skupovi su uglavnom bili usmereni na srednjoškolce i studente koji su na njima aktivno učestvovali postavljanjem pitanja i iznošenjem svojih mišljenja.

Od 2018, tim *Outreach* Specijalizovanih veća održao je 156 takvih skupova, na kojima je neposredno učestvovalo 3.500 ljudi. Tokom 2023, održana su 23 skupa, za ukupno 485 učesnika, i to u: Dobrotinu, Đakovici, Gnjilanu, Goraždevcu, Gračanici, Koretištu, Mitrovici, Prištini, Prizrenu i Vrbovcu, od kojih je tri održano onlajn.

Na skupovima u okviru programa *Outreach* predstavnici suda objašnjavali su kako je sud uspostavljen i koji je njegov mandat, i pružali informacije o predmetima koji se vode. Skupovi su bili prilagođeni učesnicima sadržajem informacija kako bi podsticali otvoren dijalog i diskusiju. Na osnovu najčešće postavljenih pitanja na takvim skupovima, SVK su pripremila kratke informativne video-klipove, koji su objavljeni na kanalu *YouTube* SVK i emitovani na kosovskim TV stanicama. Do kraja 2023, SVK su proizvela 14 video-klipova, koji su emitovani ukupno 1.100 puta, i na albanskom i na srpskom, na 11 različitih kosovskih kanala, i pregledani više hiljada puta na kanalu *YouTube* SVK.

Funkcioneri SVK čvrsto podržavaju program *Outreach*. U tom cilju, predsednica je u novembru 2023. posetila Kosovo. Tokom posete je u okviru Programa održala više sastanaka s novinarima, predstavnicima građanskog društva i studentima. Tokom godine, dala je dva intervjua, a u Prištini se sastala s predstavnicima Sudske informativne mreže da bi od njih dobila povratne informacije i sa njima razgovarala o budućim aktivnostima programa *Outreach*.

Predsednica Trendaflova na skupu u organizaciji programa *Outreach* u Prištini, novembar 2023.

2.3 Saradnja sa organizacijama građanskog društva i Sudskom informativnom mrežom

Sudska informativna mreža je grupa nevladinih organizacija s Kosova i iz Srbije, s kojom se SVK od 2017. redovno konsultuju i od koje dobijaju povratne informacije i savete o aktivnostima u okviru programa *Outreach*, između ostalog, kako dopreti do šire javnosti i zajednica, i kako licima izvan pravne profesije preneti korisne i razumljive informacije o složenim postupcima.

Sekretar na sastanku s predstavnicima Sudske informativne mreže, april 2023.

U aprilu 2023, predstavnici Sudske informativne mreže došli su u posetu SVK u Hagu kako bi pratili uvodne reči u predmetu *Tači i drugi*, sastali se s predsednicom i sekretarom, i da bi razgovarali sa Službom za informisanje o daljem razvoju programa *Outreach* s obzirom na odvijanje postupaka pred SVK. Osim toga, Služba je dobila povratne informacije o novim ključnim porukama, nakon čega su proizvedeni najnoviji video klipovi u programu *Outreach*.

Nakon sastanka u aprilu, Služba za informisanje i komunikaciju s javnošću imala je još dva susreta sa Sudskom informativnom mrežom, jednom preko interneta, a drugi put u Prištini.

Predsednica Trendafilova na sastanku s predstavnicima Sudske informativne mreže, april 2023.

2.4 Vebsajt SVK

Vebsajt SVK sadrži mnoštvo informacija koje su dostupne svima koji žele da saznaju nešto više o sudu. Na njemu su dostupne detaljne informacije o predmetima, rubrika „Aktuelnosti“ s najnovijim vestima o napredovanju sudskih postupaka, kao i informativne brošure, infografike i izveštaji o SVK. Osim toga, preko vebsajta se mogu pratiti zasedanja na sva tri službena jezika suda – albanskom, srpskom i engleskom.

Tokom 2023, na vebsajtu SVK najposećenija je bila stranica s video-prenosom, sa ukupno 130.000 pregleda, što je tri puta više nego prethodne godine. Uvodne reči u predmetu *Tači i drugi* pratilo je preko 30.000 gledalaca. Osim toga, sve javne odluke i podnesci dostupne su u bazi podataka naslovljenoj „Javna sudska dokumentacija“, tako da se postupci mogu pratiti iz celog sveta. Ukupan broj poseta vebsajtu SVK povećao se za 32%, sa 950.000 pregleda u 2023. godini.

Informativni video-klipovi o mandatu, radu i postupcima pred SVK, kao i često postavljana pitanja, dostupni su na *YouTube* kanalu SVK. Pored toga, na njemu se mogu gledati snimci javnih zasedanja suda. Tokom 2023, *YouTube* kanal SVK pregledan je 43.000 puta, u trajanju od ukupno 3.000 sati. Najgledaniji video-prenos bio je prvi dan uvodnih izlaganja u predmetu *Tači i drugi*.

U okviru priprema za početak suđenja u predmetu *Tači i drugi*, SVK su otvorila naloge na platformi X (nekadašnji *Tviter*) na sva tri službena jezika suda. Na njima se redovno objavljuju aktuelnosti u postupcima i informacije o mandatu suda. Do kraja 2023, nalog SVK na platformi X imao je preko 780 pratilaca. U novembru 2023, SVK su otvorila nalog na *Instagramu*, na kome se objavljuju informacije o sudu, postupcima i aktuelnostima u programu *Outreach*. Nalog na *Instagramu* imao je 115 pratilaca.

Kosovo Specialist Chambers & Specialist Prosecutor's Office

The Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office were established pursuant to an international agreement ratified by the Kosovo Assembly, a Constitutional Amendment and the Law on Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office. They are of temporary nature with a specific mandate and jurisdiction over crimes against humanity, war crimes and other crimes under Kosovo law, which were committed or committed in Kosovo between 1 January 1998 and 31 December 2000 by or against citizens of Kosovo or the Federal Republic of Yugoslavia.

The Kosovo Specialist Chambers and the Specialist Prosecutor's Office have a seal in The Hague, the Netherlands. Their staff is international, as are the Judges, the Specialist Prosecutor and the Registrar.

Public court records
Access the database

Streaming
Streaming site

NEWS
Specialist Prosecutor welcomes Mustafa appeal verdict as "victory for justice"
Specialist Prosecutor Kimberly Wood welcomed today's judgment in the appeal of Salih Mustafa, who
[Read more](#)

IN FOCUS
Appeals Panel pronounces judgment in Salih Mustafa case
[Read more](#)

LIVE UPDATE
Kila's (second) appeal against continued detention denied
On 26 February, the Court of Appeals Panel denied the appeal by her lawyer against the latest Single Judge's decision...
[Read More](#)

VICTIMS' PARTICIPATION
Victims' coun...
[Read More](#)

MUSTAFA: VIDEO OF APPEAL JUDGMENT
[Click here to watch](#)

KSC OUTREACH
FAQ 1 - Jurisd...
[Read More](#)

OMBUDSPERSON
The Ombudsp...
[Read More](#)

VISITS
The Kosovo Specialist Chambers offers visitors and journalists the possibility to attend public hearings from the gallery of the courtroom. Accredited journalists may also use the media room to work during breaks in closed sessions.
[Read More](#)

Ombudsman SVK samostalno nadzire, brani i štiti osnovna prava i slobode lica koja dolaze u kontakt sa SVK i ST. Osnivanjem kancelarije ombudsmana unutar SVK i ST obezbeđen je dodatni stepen zaštite ljudskih prava licima koja dolaze u kontakt sa ovim ustanovama.

Ombudsman SVK je sudija iz Italije g. Pietro Spera, imenovan u maju 2018. Mandat i zvanične funkcije ombudsmana definisani su amandmanom 24 na Ustav Kosova, Zakonom o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (Zakon) i Pravilnikom o postupku i dokazima (Pravilnik), kao i Poslovnikom o radu Specijalizovanog veća Ustavnog suda.

Tokom 2023, ombudsmanu je uloženo sedam pritužbi. Dosad su dve rešene, tri su podnosioci povukli, a dve su još uvek u postupku razmatranja, u očekivanju da podnosioci dostave dodatne informacije koje im je ombudsman zatražio.

Od dve rešene pritužbe, jedna je odbijena na osnovu činjenice da podnosilac nije bio u kontaktu ni sa SVK ni sa ST, niti je izneo bilo kakve navode protiv njih. Organi na koje se odnosila pritužba nisu u nadležnosti ombudsmana. Ombudsman je odbio drugu pritužbu zato što podnosilac nije iskoristio sva raspoloživa pravna sredstva. Podnosioci pritužbi u ova dva predmeta obavesteni su o ishodu i dostavljeno im je detaljno obrazloženje odluke ombudsmana.

Otkako je imenovan, ombudsman je primio 29 pritužbi, od kojih je 27 rešeno.

Ombudsman je 2023. godine završio ispitivanje navoda iz dve nerešene pritužbe, podnete 2022. Verzije finalnih izveštaja o tim pritužbama sa zaključcima ombudsmana objavljene su na veb sajtu SVK.

Pritužbu u prvom predmetu (CASE-2022-02) podnela su četiri lica optužena pred Specijalizovanim većima, i u njoj iznela osam zasebnih žalbenih razloga. Podnosioci su, kao prvo, naveli da se SVK i dalje oglašuju o Ustav i zakone Kosova. Pored toga, oni su se žalili na to što Sudski savet Kosova nema nadzor i ingerencije nad SVK i tvrde da su izmeštanjem SVK u treću zemlju prekršena njihova osnovna prava. Podnosioci pritužbe su dalje izneli da su njihova osnova prava prekršena i zbog znatnih kašnjenja u sudskom postupku i zbog toga što Specijalizovano tužilaštvo ne ispunjava svoje obaveze obelodanjivanja. Takođe su tvrdili da su njihova osnovna prava prekršena prekomernim redigovanjem materijala koji dobijaju od Specijalizovanog tužilaštva. Pored toga, podnosioci su smatrali zabrinjavajućom činjenicu da sudija za prethodni postupak nije doneo nikakvu odluku o dužini suđenja. I na kraju, tvrdili su da su SVK prekršila Zakon jer nemaju sedište na Kosovu. Ombudsman je odbio prvi, peti, šesti i sedmi žalbeni razlog, jer se radilo o pitanjima koja se direktno odnose na tekući sudski postupak. Ostale žalbene razloge ombudsman je odbio jer podnosioci pritužbe nisu pokazali da su SVK prekršila njihova ljudska prava.

U drugom predmetu (CASE-2022-04), podnosilac pritužbe je tvrdio da su predstavnici tužilaštva tokom informativnog razgovora s njim za Kosovo stalno koristili naziv „Kosovo i Metohija”. Prema rečima podnosioca, taj izraz je pogrdan i uvredljiv i njegovim korišćenjem se krši Ustav Kosova. Prilikom razmatranja pritužbe ombudsman je zaključio da se radi o izolovanom slučaju i da tužilaštvo taj izraz nije upotrebilo namerno, kao i da je preduzelo mere za rešavanje tog pitanja. Ombudsman je prihvatio da podnosilac pritužbe doživljava taj izraz kao uvredljiv. Međutim, odbio je pritužbu jer podnosilac nije pokazao da je Specijalizovano tužilaštvo prekršilo njegova ljudska prava.

Ombudsman je 2023. na veb sajtu SVK objavio pregled svih primljenih pritužbi. Pored toga, objavio je i integralnu verziju izveštaja o svim primljenim pritužbama vezanim za SVK ili ST.

U skladu sa svojom nadzornom funkcijom, ombudsman je tokom cele godine konstruktivno saradivao sa SVK i ST kako bi garantovao strogo poštovanje najviših ljudskih standarda. Naročito važno polje rada bila je saradnja sa Sekretarijatom i Upravom pritvorske jedinice po pitanju pritvorskog objekta.

Ombudsman je u junu 2023. godine lično izvršio inspekciju pritvorskog objekta SVK kako bi se uverio da se u njemu strogo poštuju ljudska prava, međunarodno pravo i standardi. Tokom inspekcije, ombudsman je pozvao sve pritvorenike da se pojedinačno sastanu nasamo s njim. Po završenoj inspekciji, ombudsman je konstatovao da se u pritvorskom objektu SVK u potpunosti poštuju ljudska prava, međunarodno pravo i standardi. Na zahtev jednog pritvorenika, ombudsman je u oktobru s njim održao sastanak korišćenjem daljinske veze.

Kancelarija ombudsmana je tokom cele godine održavala kontakte s javnošću. U saradnji sa Službom Sekretarijata za informisanje i komunikaciju s javnošću, kancelarija ombudsmana je učestvovala u tri aktivnosti koje je program *Outreach* organizovao sa predstavnicima građanskog društva u regionu.

Ombudsman Pietro Spera

U svakom slučaju, kad je reč o povredi osnovnih prava, podnosiocima pritužbi, kao što je već navedeno, i dalje stoje na raspolaganju pravna sredstva, kao na primer Specijalizovano veće Ustavnog suda. Što se tiče prava na delotvorno pravno sredstvo, valja napomenuti da izraz „pravno sredstvo” u kontekstu člana 13 Evropske konvencije o ljudskim pravima (EKLjP) ne podrazumeva da će to pravno sredstvo nužno postići povoljan ishod, već samo da postoji dostupno pravno sredstvo pred instancom nadležnom za odlučivanje o osnovanosti pritužbe. Član 13 garantuje postojanje dostupnog pravnog sredstva, ali ne i da će dato sredstvo dovesti do povoljnog ishoda. Ukoliko su, usled okolnosti nekog predmeta, izgledi za povoljan ishod mali to ne znači da pravno sredstvo nije „delotvorno”, u smislu člana 13.

Rezime jednog od zaključaka ombudsmana iz odluke po pritužbi (predmet 2022-02), donete 20. februara 2023.

Odeljenje za sudske poslove obezbeđuje pravnu i operativnu podršku sudu i stranama u postupku posredstvom radnih jedinica u svom sastavu: Službe za organizaciju rada u sudnici, Službe za prevođenje, Službe odbrane, Službe za učešće žrtava, Službe za pružanje zaštite i podrške svedocima i Uprave pritvorske jedinice.

Tokom 2023, rad SVK obeležen je značajnim dostignućima – izrečene su prve dve žalbene presude i počela su suđenja u dva predmeta. U izveštajnom periodu, u pritvorsku jedinicu dovedena su još četiri

lica, čime je broj pritvorenih lica porastao na jedanaest. Nakon što su dva osuđena lica prebačena na Kosovo, na kraju 2023. godine u pritvorskoj jedinici bilo je deset pritvorenika Specijalizovanih veća.

Razne službe Odeljenja za sudske poslove angažovane su u svim fazama sudskog procesa, što uključuje pružanje podrške svedocima, obezbeđivanje pravnog zastupanja žrtvama koje učestvuju u postupku, kao i bezbednog i sigurnog pritvora lica koja se nalaze u pritvorskom objektu SVK.

4.1 Služba za organizaciju rada u sudnici

Služba za organizaciju rada u sudnici zadužena je za spise predmeta SVK, obradu i distribuciju svih spisa kroz elektronski sistem SVK za organizaciju rada u sudnici *Legal Workflow*, a odgovorna je i za neke aspekte rada suda, uključujući izradu transkripata zasedanja u elektronskom sistemu *Transcend*. Služba za organizaciju rada u sudnici osim toga vodi i fizički repozitorijum dokaznog materijala.

Tokom 2023. godine održano je 137 zasedanja suda. Služba za organizaciju rada u sudnici obradila je i dostavila 727 transkripata sačinjenih tokom tih zasedanja, na tri službena jezika SVK. Od tog broja, 321 transkript je bio javni, i ti dokumenti su objavljeni u bazi podataka „Javna sudska dokumentacija“ na veb sajtu SVK. Tokom 2023, Služba za organizaciju rada u sudnici primila je, obradila i distribuirala ukupno 2.794 podnesaka sa 1.451 priloga, koji su ukupno sadržali preko 73.000 stranica.

U bazu podataka „Javna sudska dokumentacija“ ukupno su uneta 1.402 dokumenta u vidu javnih podnesaka i priloga. Osim toga, 169 podnesaka dodatno je obrađeno i distribuirano nakon što su postupajući paneli izdali naloge da se njihov stepen tajnosti izmeni u „javno“. Obrađeno je ukupno 5.000 zahteva za prevođenje, a strane u postupku su jedne drugima obelodanile više od 11.000 dokumenata, od ukupno 144 GB.

Kontinuirano se radilo na poboljšanju elektronskog sistema za organizaciju rada u sudnici *Legal Workflow* kako bi se obezbedile neophodne tehničke alatke za potrebe strana u postupku i povećala efikasnost i pouzdanost sistema u uslovima intenzivne upotrebe. Do kraja 2023. godine bilo je 347 korisnika sistema od čega 100 novih korisnika za koje je organizovana osnovna i napredna obuka za korišćenje sistema *Legal Workflow*. Pored toga, Služba za organizaciju rada u sudnici organizovala je podršku za 272 korisnika softvera *Transcend* koji omogućava doslovno beleženje zasedanja u realnom vremenu, u formi transkripta.

Tokom 2023, Služba za organizaciju rada u sudnici obradila je preko 73.000 stranica kroz namenski elektronski sistem za organizaciju rada u sudnici.

4.2 Služba za prevođenje

Tokom 2023, Služba za prevođenje je nastavila da obezbeđuje usluge usmenog i pismenog prevođenja kako u sedištu suda u Hagu, tako i na misijama.

Tokom godine, Služba za prevođenje prevela je preko 10.300 stranica na tri službena jezika SVK – albanski, srpski i engleski – ali i na druge jezike kada je to bilo potrebno, i time doprinela neometanom i efikasnom radu Suda i njegovim spoljnim kontaktima. Pored prevoda velikog broj podnesaka, Služba je prevodila nedeljne izveštaje, saopštenja za štampu i drugi materijal za informisanje javnosti, kao i uputstva za rad, izveštaje ombudsmana, prijave žrtava za učešće u postupcima i prepisku s trećim stranama. U neka od najznačajnijih dostignuća Službe spadaju prevodi prvostepene i drugostepene presude u predmetu *Gucati i Haradinaj*, kao i presude i naloga o reparacijama u predmetu *Mustafa*.

Tokom 2023, Služba za prevođenje je obezbedila simultano prevođenje tokom 137 zasedanja u različitim fazama sudskih postupaka, uključujući prethodni postupak, fazu suđenja i žalbenu fazu. Pored toga, Služba je takođe obezbedila simultano prevođenje na 46 nedeljnih brifinga za štampu, kao i simultano i konsekutivno prevođenje na sastancima održanim u sedištu SVK i na misijama u inostranstvu. Pored toga, Služba je odgovarala i na *ad hoc* zahteve za usmeno i pismeno prevođenje i druge jezičke usluge.

Usled sve većih zahteva za usluge usmenog i pismenog prevođenja Služba za prevođenje je tokom 2021. i 2022. sprovela opsežno istraživanje tržišta, identifikovala potencijalne kandidate i zatim usmerila svoje napore na njihovo zapošljavanje i obuku. Ta nastojanja su odraz posvećenosti SVK stalnom unapređivanju i doprinose stvaranju tima kvalifikovanih jezičkih stručnjaka.

Pored toga, u saradnji sa Evropskom komisijom, za simultane prevodioce Službe za prevođenje organizovana je petodnevna obuka za instruktore za simultano prevođenje, tako da oni, kad nisu zauzeti simultanim prevođenjem, mogu drugim zaposlenima SVK sa albanskog govornog područja da pruže osnove konsekutivnog i simultanog prevođenja. Službenici Službe za prevođenje su takođe pomagali tokom testiranja albanskih prevodilaca za akreditaciju u Evropskoj uniji.

Služba za prevođenje je tokom 2023. prevela preko 890 dokumenata na službene jezike suda, kao i na druge jezike kad je to bilo potrebno.

4.3 Služba odbrane

Služba odbrane rukovodi sistemom pravne pomoći za zastupanje osumnjičenih i optuženih koji su slabog ili delimično slabog imovinskog stanja koji ima za cilj da se obezbedi poštovanje načela pravičnog suđenja.

Pravna pomoć SVK stoji na raspolaganju osumnjičenima i optuženima koji dokažu da nemaju dovoljno sredstava da finansiraju pravno zastupanje i koji ne primaju neki drugi vid pravne pomoći. Od novembra 2021. nijedno lice optuženo pred SVK ne prima pravnu pomoć SVK pošto su se svi optuženi opredelili za finansiranje koje im pruža Vlada Kosova.

U cilju obezbeđivanja pravnog zastupanja, Služba odbrane, zajedno sa Službom za učešće žrtava, vodi Imenik branilaca i zastupnika koji imaju pravo zastupanja pred SVK. Krajem 2023, taj imenik obuhvatao je 238 branilaca, od kojih se 124 vode kao specijalizovani branioci, 29 kao zastupnici žrtava, a 85 mogu da zastupaju i optužene i žrtve. Konkurs za upis u imenik je i dalje otvoren.

Kao deo Sekretarijata, Služba odbrane je neutralna i ne učestvuje u konkretnom vođenju kog predmeta pred SVK. Ona deluje kao centar za kontakt sa Sekretarijatom o svim administrativnim pitanjima timova odbrane.

Krajem 2023. na sudu je bilo 12 timova odbrane, u čijem sastavu je 131 osoba, od kojih su 12 specijalizovani branioci. Služba je pomagala timovima odbrane oko podnošenja zahteva za prijem saradnika u skladu sa Direktivom o braniocima i zastupnicima, upisa u evidenciju holandskog Ministarstva spoljnih poslova, obezbeđenja kancelarijskog prostora, upoznavanja sa IT sistemom SVK i pristupa sistemu *Legal Workflow*. U tom pogledu, Služba odbrane im omogućava kontakt sa raznim službama Sekretarijata i stara se da specijalizovani branioci i članovi njihovih timova imaju pristup svim uslugama SVK.

Služba odbrane omogućava komunikaciju između timova odbrane i država, međunarodnih organizacija i drugih institucija u vezi sa zahtevima vezanim za istrage. Tokom 2023, služba je u 19 navrata omogućila takve kontakte. Služba odbrane se takođe stara da dežurni branioci budu na raspolaganju ukoliko je potrebno da se uključe u sudski postupak.

Iako SVK nudi pravnu pomoć osumnjičenima i optuženima slabog imovnog stanja, nijedno od pritvorenih lica nije zatražilo takvu pomoć.

4.4 Služba za učešće žrtava

Služba za učešće žrtava upravlja sistemom za učešće žrtava u postupcima pred SVK. Služba pruža pomoć licima koja žele da se prijave za učešće u nekom postupku u svojstvu žrtve, obrađuje njihove prijave na bezbedan način i prosleđuje ih panelu koji će o njima odlučivati.

Kad se žrtvi odobri da učestvuje u postupku pred SVK, Služba za učešće žrtava stara se da ta žrtva bude valjano zastupana, pa u tu svrhu vodi imenik advokata ovlašćenih da zastupaju žrtve u postupcima pred SVK. U taj imenik je krajem 2023. bilo upisano 114 advokata. Služba za učešće žrtava upravlja i sistemom za plaćanje pravnog zastupanja žrtava koje učestvuju u postupcima.

Žrtve koje učestvuju u postupcima pred SVK uživaju izvesna prava, kao što su pravo da budu obavestene, da im se prizna status žrtve, i pravo na naknadu štete. Ta prava žrtve ostvaruju posredstvom zastupnika žrtava, koji ih u svakom predmetu zastupa kao grupu. Zastupnik žrtava može da prisustvuje ročištima, ulaže podneske, iznosi usmena izjašnjenja, a tokom postupka redovno obavestava žrtve o pitanjima vezanim za njihova prava i interese. Zastupnik žrtava traži mišljenje žrtava, upozna se s njihovim problemima i iznosi ih pred sudije.

Služba za učešće žrtava primila je 316 prijava za priznavanje statusa žrtve i nadležnim panelima podnela 21 izveštaj. S početkom suđenja u predmetu protiv Tačija i drugih, 2023. je znatno je porastao broj žrtava koje učestvuju u postupku. Od 2020. godine, u tri predmeta pred SVK, status žrtve koja učestvuje u postupku dobilo je 157 lica.

U predmetu protiv Šalje taj status je dobilo osam lica, u predmetu protiv Mustafe takođe osam lica, dok je u predmetu protiv Tačija i saoptuženih status žrtve učesnice u postupku dobilo 141 lice. Budući da su suđenja u odmakloj fazi, rok za podnošenje prijave je istekao.

Pored toga, u predmetu *Tači i drugi* odbijene su prijave 120 lica za učešće u postupku u statusu žrtve zbog toga što njihov slučaj izlazi iz geografskog, vremenskog ili materijalnog okvira optužnice. Služba za učešće žrtava se pobrinula da se podnosiocima čije su prijave odbijene obezbedi pravni savet i pravno zastupanje ukoliko odluče da ulože žalbu. Uložene su četiri žalbe koje su odbijene.

I na kraju, u predmetu protiv Mustafe, pretresni panel je nakon izricanja prvostepene presude izdao nalog o reparacijama. To je prvi nalog o reparacijama izdat na Specijalizovanim većima. Panel je u nalogu zaključio da novčana naknada dosuđena svakoj od osam žrtava individualno predstavlja najadekvatniju vrstu naknade i naložio g. Mustafi da žrtvama na ime kompenzacije za pretrpljenu štetu isplati ukupno 207.000 evra. Međutim, panel je imao u vidu da g. Mustafa trenutno nema dovoljno sredstava da u potpunosti izvrši nalog i istakao da u izvršenje naloga treba da se uključe i drugi akteri, posebno Kosovo. S tim u vezi panel je naveo da program za naknadu štete žrtvama zločina koji postoji na Kosovu može biti jedan od alternativnih načina za izvršenje naloga o reparacijama i pozvao Kosovo da uspostavi novi mehanizam za isplatu reparacija žrtvama krivičnih dela iz nadležnosti SVK. Na kraju panel je dao preporuku da se osnuje fond za žrtve krivičnih dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća, za slučaj da Kosovo svoje obaveze prema žrtvama ne ispuni u razumnom roku.

Od 2020, status žrtve koja učestvuje u postupku pred SVK dobilo je 157 lica.

4.5 Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima

Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima zadužena je za bezbednost, fizičku i psihičku dobrobit, dostojanstvo i privatnost svedoka i žrtava koje učestvuju u postupku.

Tokom 2023, ova Služba je omogućila da sudu bezbedno i blagovremeno pristupi 60 svedoka, i to 21 svedok u predmetu *Šalja*, od kojih šest veštaka, kao i 39 svedoka tužilaštva u predmetu *Tači i drugi*. Za sve svedoke bila je obezbeđena neophodna podrška, zaštita i druge vrste pomoći tokom njihovog svedočenja.

U saradnji sa stranom u postupku koja je pozvala svedoka, Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima je planirala, organizovala i koordinirala logistička pitanja vezana za njihovo pristupanje sudu, kako bi oni bezbedno stigli od svog prebivališta do mesta na kome su svedočili, po potrebi u saradnji sa državom domaćinom i drugim nadležnim organima. Od 60 svedoka koji su tokom 2023. godine dali iskaz pred SVK, osam je svedočilo putem video-konferencijske veze, dok su 33 svedoka dala iskaz uz primenu zaštitnih mera. Služba je procenjivala potrebe svakog svedoka pojedinačno i detaljno ih obavestavala o predstojećem svedočenju u sudnici kako bi bili dobro pripremljeni. U zavisnosti od ocene, svedoci su sprovedeni uz pratnju predstavnika Službe ili im je organizovano dodatno obezbeđenje. Tokom 2023, ukupno 54 svedoka sprovedena su u pratnji ove Službe.

Da bi se omogućilo svedočenje i smanjila opasnost od retraumatizacije, vrši se procena svedoka pre, tokom i posle njihovog svedočenja. Te procene se vrše pojedinačno za svakog svedoka i na osnovu njih je moguće pružiti medicinsku podršku. Pored toga, uz saglasnost svedoka, specijalizovani psiholozi vrše psihološku ocenu i u skladu s njom pre i tokom svedočenja pružaju psiho-socijalnu podršku i pomoć, prilagođenu potrebama datog lica. U okviru te podrške, Služba takođe preporučuje i specijalne ili zaštitne mere u sudnici da bi se zaštitili posebno osetljivi svedoci i njihovo dostojanstvo i privatnost tokom postupka.

Za nekoliko svedoka koji su svedočili tokom 2023, među kojima je bilo svedoka sa dvojnim statusom svedoka-žrtve, procenjeno je da su osetljivi, pa je na preporuku Službe za pružanje zaštite i podrške svedocima nadležni panel za njih odredio posebne mere u sudnici.

Služba za pružanje zaštite i podrške svedocima takođe je odlučivala o potrebi zaštite lica koja su svedočila, po potrebi u saradnji sa stranom u postupku koja ih je pozvala, i obezbeđivala zaštitu svedoka i članova njihovih porodica za koje je procenjeno da su izloženi povećanom riziku zbog svedočenja. Tokom 2023, Služba je svim ugroženim svedocima koji su svedočili pred SVK, kao i žrtvama i njihovim pratiocima, pružila individualno prilagođenu zaštitu, kako bi osigurala njihovu bezbednost i zaštitu tokom celog postupka. Služba je nastavila saradnju sa državom domaćinom i drugim partnerima kako bi se zaštitili žrtve i svedoci koji svedoče pred Specijalizovanim većima Kosova.

Tokom 2023, Služba za pružanje podrške i zaštite svedocima omogućila je bezbedno i blagovremeno pristupanje sudu 60 svedoka.

4.6 Uprava pritvorske jedinice

Uprava pritvorske jedinice rukovodi i upravlja pritvorskim objektom SVK koji se nalazi u okviru holandskog zatvora u Hagu.

Uprava pritvorske jedinice se stara za bezbednost i sigurnost pritvorenika i garantuje poštovanje njihovog dostojanstva i njihovih prava u skladu s Pravilnikom SVK o pritvoru, drugim propisima o pritvoru, relevantnim međunarodnim standardima i proverenim iskustvima iz prakse. Tokom 2023, u pritvorski objekat SVK dovedena su tri optužena i jedan osumnjičeni. Nakon uslovnog puštanja na slobodu g. Gucatija i g. Haradinaja u oktobru, odnosno decembru, krajem 2023. u pritvorskom objektu SVK bilo je deset pritvorenika.

SVK nastoje da pritvorenima obezbede dovoljno vremena i sredstava za pripremu odbrane. U skladu s tim opredeljenjem i s obzirom na to da je počelo suđenje u još dva predmeta, Uprava pritvorske jedinice je braniocima odobrila lične i video posete van redovnih termina za posete zbog pritvorenika koji nisu mogli da se sastaju sa svojim braniocima u redovnim terminima zbog početka suđenja. Uprava je, na zahtev i uz odobrenje postupajućeg panela, omogućavala pritvorenima da prisustvuju suđenju iz pritvorskog objekta, korišćenjem video-veze.

Uprava pritvorske jedinice takođe nastoji da pritvorenima obezbedi dovoljno sredstava i vremena za održavanje kontakta sa članovima porodice i drugim licima putem ličnih poseta.

Video posete, uvedene usled pandemije, i dalje su bile na raspolaganju pritvorenima tokom 2023. godine.

U decembru 2023, pretresni panel u predmetu *Tači i drugi*, naložio je određene mere kojima se trojici optuženih u tom predmetu ograničavaju posete, telefonski razgovori i prepiska. Uprava pritvorske jedinice je stoga intenzivirala aktivni nadzor i uvela sistem procene, u skladu s nalogom panela. Ocenjeno je da su te dodatne mere neophodne da bi se očuvao integritet postupka i obezbedilo poštovanje Pravilnika o pritvoru.

Pritvorenima su 2023. omogućeni bolji uslovi za rekreativne aktivnosti. Teretana je obnovljena i opremljena novim spravama, a obezbeđeni su i individualno prilagođeni saveti sportskog instruktora. Pored toga, pritvorenici su i dalje imali mogućnost da pohađaju kurs engleskog jezika.

Što se tiče zdravstvenih usluga, pritvorenima je i dalje pružana vrhunska zdravstvena nega koja im je omogućavala kontinuirano lečenje i brigu o zdravlju.

Ombudsman SVK je 2023. godine lično izvršio četvrtu inspekciju pritvorskog objekta kako bi ocenio uslove pritvora, u skladu sa Pravilnikom o postupku i dokazima. U novembru 2023, pritvorski objekat SVK obišla je delegacija Međunarodnog komiteta Crvenog krsta i sastala se sa pritvorenima koji su to želeli. Specijalizovana veća su veoma zahvalna za ovakav nadzor spoljnih instanci.

Uprava pritvorske jedinice je tokom 2023. omogućila preko 1.000 fizičkih poseta članova porodice i drugih lica u pritvorskom objektu SVK.

Odeljenje za administraciju obezbeđuje stručnu administrativnu i tehničku podršku SVK i ST posredstvom Kadrovske službe, Službe za informacionu tehnologiju, Službe za održavanje i zajedničke poslove, Službe za obezbeđenje i sigurnost, Službe za finansije i budžet i Službe za nabavke.

Tokom 2023, aktivnosti Odeljenja bile su usmerene na organizaciju sudskih postupaka, uključujući omogućavanje aktivnosti u sudnici, podršku u korišćenju elektronskog sistema za organizovanje rada u sudnici *Legal Workflow* i izvršenje odluka sudije za prethodni postupak i panela suda. Služba za obezbeđenje i sigurnost uspešno je izvršila transfer još trojice optuženih i jednog osumnjičenog u pritvorski objekat SVK, organizovala tri hitne posete pritvorenih lica Kosovu iz humanitarnih razloga, kao i transfer dva osuđena lica na Kosovo u skladu sa izmenom izrečene kazne.

5.1 Kadrovska služba

Kadrovska služba pruža podršku, savete i usluge svim zaposlenima u SVK i ST. Tokom godine, Kadrovska služba je ispunjavala svoja zaduženja pomaganjem u postupku izbora i angažovanja novih kadrova, radila sa zaposlenima i savetovala ih o čitavom nizu kadrovskih pitanja, od ličnih dohodaka i prinadležnosti do dobrobiti i zdravstvenog osiguranja, pružala podršku zaposlenima i rukovodiocima u postupku obnavljanja ugovora i ocenjivanja radnog učinka, i organizovala programe obuke i druge mogućnosti za lično usavršavanje zaposlenih.

Tokom 2023. godine, objavljena su dva opšta konkursa za zaposlene i jedan konkurs za stažiste. Na konkurs za zaposlene stiglo je 2.950 prijava 1.253 kandidata. Od tog broja, 554 su bile žene, a 699 muškarci, pri čemu je 90% bilo iz država članica EU, a 10% iz trećih država kontributora. Ove godine primljene su i 43 prijave detaširanih kandidata.

Tokom 2023, u skladu s nastojanjima SVK da pravilno rukovode kako kadrovskim tako i finansijskim resursima, načelnik Službe za administraciju i načelnik Službe za finansije i budžet organizovali su namensku obuku sa službenike SVK u cilju daljeg podsticanja racionalnog korišćenja sredstava i budžeta SVK.

U svojstvu poverenika SVK za sprečavanje svih vidova prevare, načelnik Odeljenja za administraciju, zajedno sa internim revizorom i administrativnim referentom, organizovao je u okviru Akcionog plana za sprečavanje svih vidova prevare obuku za osoblje i sudije SVK. Zahvaljujući obuci sprovedenoj 2023. godine, 96% službenika na vodećim funkcijama u SVK i ST završilo je obuku u okviru godišnjeg programa edukacije.

Na konkurs za stažiste stiglo je 555 prijava 196 kandidata, oc čega su 147 kandidata bile žene a 49 muškarci.

Ukupno je u 2023. zaposleno 44 kandidata, i to 19 žena i 25 muškaraca. Pored toga, u SVK i ST primljeno je 15 stažista, i to 13 žena i dva muškarca. Ukupan broj zaposlenih u SVK i ST porastao je sa 276, koliko ih je bilo 31. decembra 2022, na 283, na dan 31. decembra 2023. Od 205 zaposlenih u SVK, 99 su žene a 106 muškarci, dok su u ST od ukupno 78 zaposlenih 34 žene a 44 muškarci.

Broj detaširanih službenika porastao je 2023. godine sa 11 na 12. Osam detaširanih službenika potiču iz četiri države članice EU (Bugarska, Nemačka, Mađarska i Irska), a tri zaposlena, kao i specijalizovani tužilac, detaširani su iz trećih država kontributora (Švajcarska i Sjedinjene Američke Države).

Kadrovska služba je nastavila da doprinosi potrebama organizacije angažovanjem kvalifikovanih kandidata shodno potrebama posla, vodeći pritom računa o rodnoj i regionalnoj zastupljenosti. Pored toga, po ovlašćenju sekretara, a u cilju efikasne organizacije i raspoređivanja kadrova u skladu sa obimom posla na određenim radnim mestima u ustanovi, tokom 2023. je u nekoliko slučajeva odobreno i privremeno angažovanje radnika.

Kadrovska služba je organizovala orijentaciju za nove kadrove, obuku i usavršavanje u oblasti kao što su upravljanje i rukovođenje, ocenjivanje radnog učinka, jednakost, različitost i inkluzivnost, specijalizovanu stručnu obuku, kurseve albanskog i srpskog jezika, kao i pristup platformi za digitalno učenje.

Uz kontinuiranu podršku funkcionera SVK i ST, Kadrovska služba je za nove zaposlene organizovala obuku o sprečavanju psihološkog i seksualnog uznemiravanja, kako bi obezbedila radno okruženje u kome su zaposleni bezbedni i uvažavani, i nisu izloženi nikakvom obliku uznemiravanja.

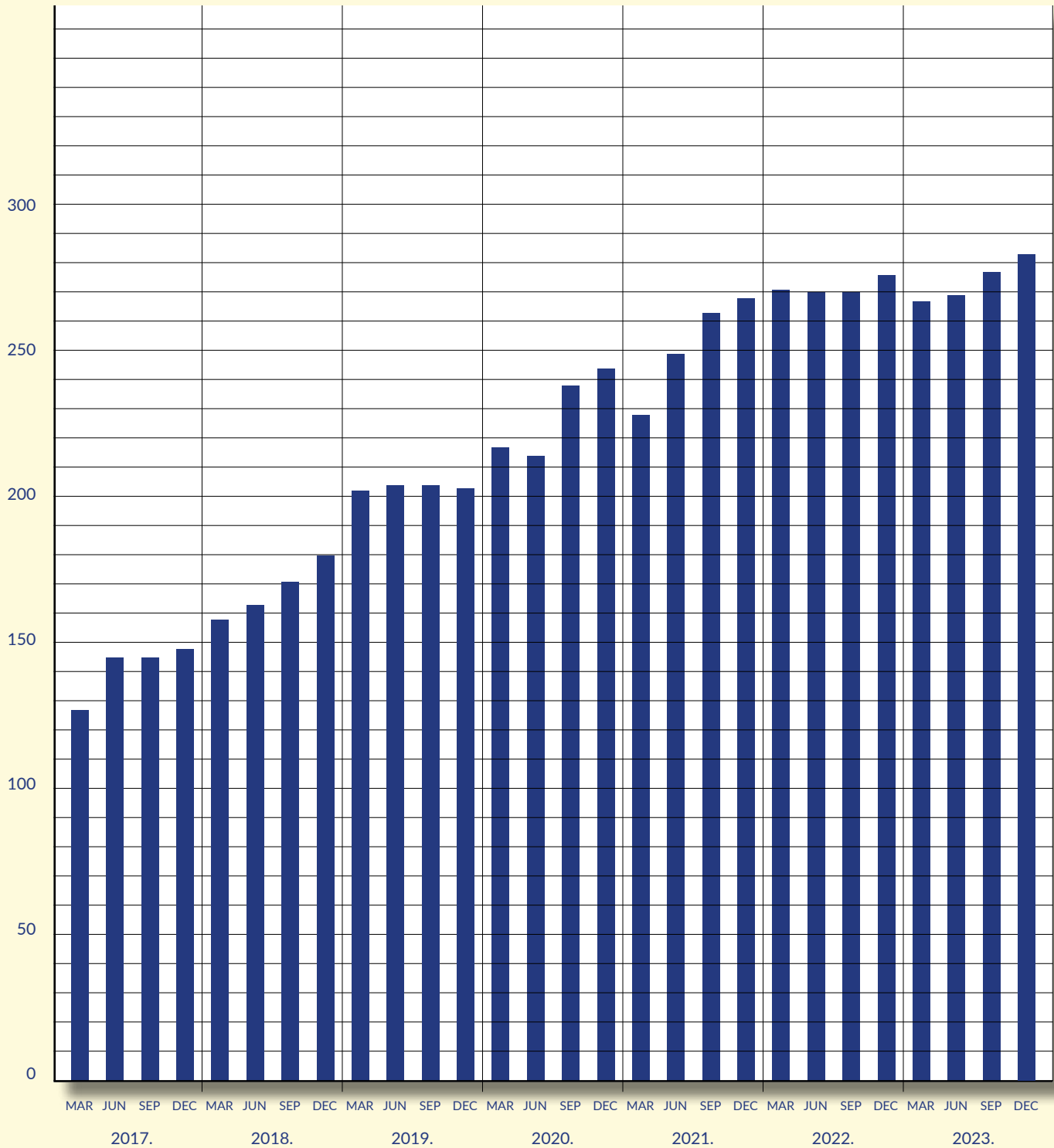
Pored toga, nakon što je u decembru 2022. usvojena nova Direktiva SVK i ST o zaštiti od uznemiravanja na radu, Kadrovska služba je za zaposlene, stažiste i spoljne saradnike organizovala obuku o toj Direktivi. Obuka je održana u sedam termina, i njome je bilo obuhvaćeno 95% zaposlenih. Na intranetu je kreirana stranica sa informacijama o Direktivi i dostupnim kursovima.

U cilju podsticanja pozitivne radne sredine, s naglaskom na psihoškoj sigurnosti i dobrobiti, održani su kursevi na teme 'Kako stvoriti psihološki sigurno radno okruženje' i 'Podsticanje psihološke sigurnosti'. Kadrovska služba je takođe pomogla kontakt osobi za rodna pitanja da organizuje šestonedeljni program obuke za rukovođenje posebno namenjen ženama zaposlenim na SVK i ST. Cilj ove obuke, koju je pratilo 13 polaznica, bio je podsticanje ženskog rukovodstva u organizaciji.

Tokom 2023, pokrenut je program obuke za očuvanje mentalnog zdravlja, jačanja otpornosti i poboljšanja opšte dobrobiti. Kadrovska služba organizovala je dve diskusije na relevantne teme i ažurirala intranet stranicu posvećenu ovom pitanju.

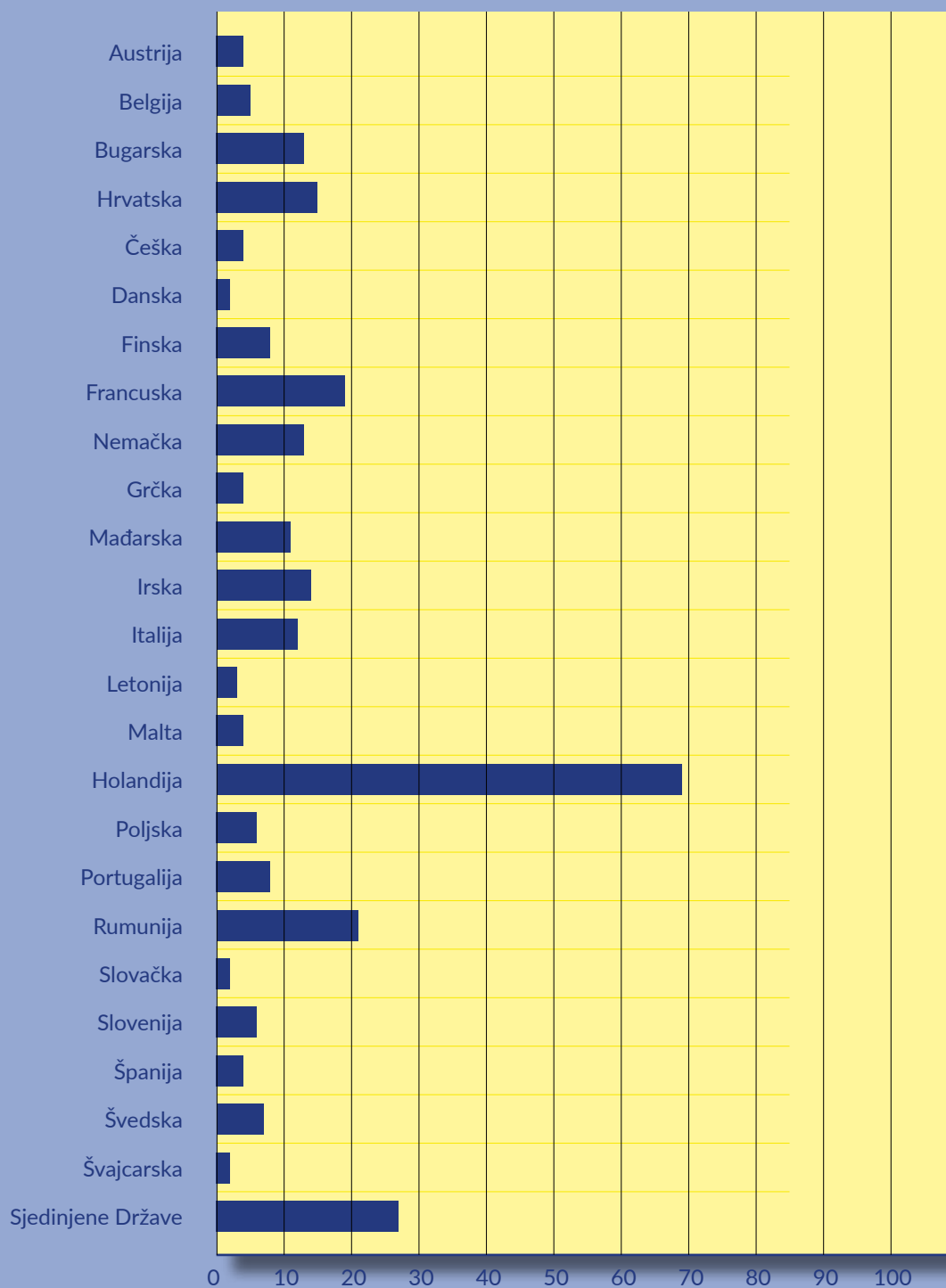

Ukupan broj zaposlenih u SVK i ST

Zastupljenost zaposlenih u SVK i ST po državama

31. decembar 2023.

5.2 Služba za informacionu tehnologiju

Služba za informacionu tehnologiju pružala je tehničku podršku tokom 134 dana kombinovanog rada u sudnici, tokom kojih je generisano i obrađeno preko 15.000 audio-vizuelnih zapisa na sva tri službena jezika suda, što ukupno obuhvata 15TB podataka. Na kombinovanim sednicama su učestvovali prisutni u sudnici i učesnici putem video-veze koji su koristili opremu za bezbedan video telekonferencijski prenos. Pored sudskih sednica, Služba za informacionu tehnologiju pružala je tehničku podršku i tokom drugih skupova u prostorijama suda, i pripremljen je audio-vizuelni materijal za postavljanje na YouTube kanal Specijalizovanih veća.

Softver koji se najviše koristi u SVK je elektronski sistem za rad u sudnici *Legal Workflow*. To je namenski izrađena aplikacija kroz koju se obrađuju sve odluke, podnesci i s njima povezana komunikacija, kao i obelodanjeni materijal. Koristi se i tokom sednica i van njih, kao i van redovnog radnog vremena kako bi strane u postupku mogle da ispune sudske rokove.

Rad ove Službe bio je tokom 2023. dobrim delom usredsređen na ažuriranje softvera *Legal Workflow* i njegovog okruženja, koje obuhvata niz platformi, aplikacija, datoteka i prilagođenih kodova, kako bi nova verzija mogla da se koristi do kraja radnog veka SVK.

Servisnom centru Službe obratilo se oko 500 korisnika, uključujući strane u postupku i zaposlene u službama za podršku sudskih aktivnosti SVK. Servisni centar radio je i na kontinuiranom obnavljanju, zameni i rashodovanju opreme i usluga krajnjih korisnika u skladu sa aktuelnim i predviđenim budućim potrebama.

Nakon što je 2022. započela proces obnavljanja opreme, Služba za informacionu tehnologiju je tokom 2023. instalirala i pustila u rad novi hardver, te očekuje da neće biti potrebe za novim obnavljanjem opreme. Služba je takođe počela da koristi *cloud* usluge u skladu sa tržišnim standardima. Naporedo s tim, u okviru svojih zaduženja vezanih za informacionu tehnologiju i digitalnu bezbednost, Služba je poboljšala bezbednosnu infrastrukturu i procese u samom objektu, kao i one zasnovane na mobilnom i *cloud* sistemu.

Protekla godina bila je posvećena opsežnoj modernizaciji sistema *Legal Workflow* i njegovog okruženja u skladu s najnovijom tehnologijom, kako bi taj sistem funkcionisao na najoptimalniji način.

5.3 Služba za održavanje i zajedničke poslove

Služba za održavanje i zajedničke poslove zadužena je za efikasno i kvalitetno održavanje objekta SVK i ST u cilju obezbeđenja kvalitetnog radnog prostora za zaposlene i posetioce. To uključuje rešavanje pitanja u vezi s nekretninama u saradnji sa relevantnim organima države domaćina, održavanje i građevinske radove na zgradi i uređenje unutrašnjih prostora.

Služba takođe organizuje usluge kao što su ishrana zaposlenih, prijem posetilaca i higijena, a stara se i o administrativnim uslugama protokola, poštanskim uslugama, diplomatskoj pošti, transportu, putovanjima i logistici uz tesnu saradnju sa Službom za obezbeđenje i sigurnost i Protokolom. Pored toga, u saradnji sa Euleksom, Služba se bavi održavanjem prostorija SVK i SP u Prištini, na Kosovu.

Nakon što je 2022. sa državom domaćinom potpisan novi sporazum o pružanju usluga održavanja objekta, Služba za održavanje i zajedničke poslove pristupila je realizaciji 19 projekata vezanih za prilagođavanje prostorija potrebama posla. Jedan od najznačajnijih projekata 2023. godine bila je migracija celokupnog sistema bezbednosti, što je podrazumevalo zamenu svih servera i ažuriranje celog softvera sistema bezbednosti. S obzirom na svakodnevne aktivnosti a u cilju održavanja potrebnog stepena bezbednosti, završni koraci ovog projekta obavljani su van radnog vremena, u tesnoj saradnji sa Službom za obezbeđenje i sigurnost.

Služba je tokom 2023. realizovala 19 projekata vezanih za prilagođavanje prostorija potrebama posla.

5.4 Služba za obezbeđenje i sigurnost

Služba za obezbeđenje i sigurnost obavlja najrazličitije poslove vezane za sigurnost i obezbeđenje SVK, njihovih aktivnosti i zaposlenih. U okviru tih zadataka, Služba se stara da se pojedinci i sve organizacione jedinice upoznaju sa mogućim rizicima.

S početkom suđenja u predmetu *Tači i drugi* u aprilu 2023, Služba je, primenom pripremljenih procedura i planova, pružala kontinuiranu podršku sudskim aktivnostima vezanim za više optuženih istovremeno, što je iziskivalo angažovanje svih kapaciteta. U tom cilju, Služba je dodatno prilagodila svoje efikasno kadrovsko planiranje, fokusirajući se na periode kad je potrebno angažovanje manjeg broja ljudstva i usklađujući se s promenama rasporeda u sudnici, kako bi svojim zaposlenima omogućila da iskoriste pravo na odmor i pohađaju obaveznu obuku.

Služba je nastavila da pruža podršku operativnim aktivnostima, od kojih su neke organizovane *ad hoc*, uključujući dovođenje četiri uhapšena lica u Holandiju, posete pritvorenika Kosovu i druge osetljive sudske aktivnosti van sedišta SVK. Pored toga, dva osuđena lica su prebačena na Kosovo, nakon što su im kazne modifikovane kako bi mogli da budu pušteni na slobodu uz primenu određenih uslova do isteka ostatka kazne. Bezbedno izvršenje tih zadataka pomogle su spoljne službe, s kojima je uspostavljena efikasna saradnja na svim nivoima.

Bez obzira na intenziviranje operativnih aktivnosti, Služba je nastavila da unapređuje mehanizme kontrole upravljanja i procedura vezanih za obezbeđenje i sigurnost.

Poseban napredak ove godine ostvaren je u oblasti reagovanja u kriznim situacijama uvođenjem efikasnije kontrole privatnih i službenih putovanja zaposlenih. Služba je bila u mogućnosti da prati da li se zaposleni nalaze u državi domaćinu zahvaljujući novoj direktivi o obaveznom izveštavanju o planiranim putovanjima i uvođenjem namenskog portala.

Uz postojeće mehanizme za reagovanje u kriznim situacijama znatno je poboljšana sposobnost SVK da potvrdi ili negira da li su njihovi zaposleni bili zahvaćeni nekim događajem u državi domaćinu u kome je stradao veliki broj žrtava.

Tokom druge polovine godine, u saradnji sa Službom za održavanje i zajedničke poslove, Služba za obezbeđenje i sigurnost je ažurirala sistem upravljanja obezbeđenjem u prostorijama suda.

Mogućnost da u svakom trenutku ustanovi da li se zaposleni nalaze u državi domaćinu postignuta je uvođenjem portala za izveštavanje i izdavanjem odgovarajuće direktive.

5.5 Služba za finansije i budžet

Služba za finansije i budžet pomaže sekretaru u finansijskom upravljanju i raspolaganju sredstvima dodeljenim SVK u cilju ostvarenja njihovog mandata, u skladu sa internim finansijskim propisima i načelima iz finansijskih propisa EU.

I tokom 2023. Služba za finansije i budžet imala je ključnu ulogu u oblasti finansijskih tokova u cilju obezbeđivanja racionalnog finansijskog poslovanja. Na polju pravne regulative, tokom protekle godine ažurirani su jedna administrativna direktiva i tri operativna uputstva o postupcima koji utiču na finansijska pitanja. Služba za finansije i budžet takođe je pružala stručnu podršku i savete prilikom izrade nacрта novih pravila. U cilju usavršavanja procedura i stručnosti, Služba za finansije i budžet redovno je organizovala internu obuku za osoblje o najvažnijim finansijskim tokovima u SVK i ST.

Glavna aktivnost početkom 2023 godine bila je postupak odobravanja budžeta za potrebe šestog ugovora o grantu koji je sekretar u ime SVK i ST potpisala sa Evropskom komisijom kao davaocem granta.

Postupak je uspešno okončan i odobren je budžet od 97.100.000 evra za period od 15. juna 2023. do 14. juna 2025. Zahvaljujući saradnji Službe i Evropske komisije, prvi deo budžeta dobijen je već u julu 2023. Pored toga, SVK su upravljala sredstvima dobijenim na osnovu petog Sporazuma o grantu, koji je sekretar ispred SVK i ST potpisala sa Evropskom komisijom za dvogodišnji period, od 15. juna 2021. do 14. juna 2023, u ukupnom iznosu od 103.279.698 evra. Osim sredstava dobijenih od EU, SVK su dobila i sredstva od vlade Švajcarske, u iznosu od 147.000 evra, namenjena aktivnostima programa *Outreach* tokom 2022. i 2023.

Služba za finansije i budžet izvršila je 2023. preko 4.000 finansijskih operacija, od budžetskih obaveza do isplata. Pored toga, protekle godine podneti su završni izveštaj o petom Sporazumu o grantu za period od 15. juna 2021. do 14. juna 2023, kao i periodični izveštaj o Sporazumu o grantu sa vladom Švajcarske namenjenom aktivnostima programa *Outreach* tokom 2022.

Pravila upravljanja SVK, ali i činjenica da SVK dobijaju finansijska sredstva od EU, nalažu da se i internom revizijom i preko spoljne revizorske firme redovno vrše nezavisne provjere budžetskih rashoda SVK. Ni 2023. prilikom revizija i provjera rashoda nisu utvrđene nikakve nepravilnosti. Služba za finansije i budžet nastavila je plodnu saradnju sa Službom Evropske komisije za instrumente spoljne politike i tako doprinela efikasnom nadziranju i raspoređivanju finansijskih sredstava SVK.

Do kraja 2023. spoljne revizorske firme izvršile su 18 provjera finansijskog poslovanja SVK i nisu utvrdile nikakve nepravilnosti.

5.6 Služba za nabavke

Služba za nabavke zadužena je za nabavke SVK i ST i stara se da sva roba, usluge i radovi potrebni da bi sud ostvario svoj mandat budu blagovremeno na raspolaganju i da se nabave po optimalnoj ceni.

Ova služba još jedna je potvrda da ustanova poštuje propise EU. Kako je nabavka jedna od oblasti javnog sektora u kojima važe najstroža pravila, nabavke za SVK i ST redovno podležu strogim kontrolama i revizijama.

Služba za nabavke je i tokom 2023. nastojala da potencijalnim partnerima pomogne da bolje upoznaju i razumeju uslove važećih postupaka za tendere, kao i da što većem broju preduzeća, bez obzira gde im je sedište, pruži priliku za saradnju sa SVK i ST.

Služba je nastavila da radi na prepoznavanju mogućnosti za obezbeđivanje maksimalnog kvaliteta u odnosu na cenu i tako dostigla najviše standarde u oblasti nabavki, između ostalog sklapanjem povećanog broja višegodišnjih ugovora. Tokom 2023. SVK i ST su sklopili 103 nova ugovora o nabavci različite robe i usluga u vrednosti od 15 miliona evra.

Istovremeno, Služba za nabavke je pomagala u postupku sklapanja i nadzora ugovora i organizovala obuku za osoblje SVK i ST kako bi se sklapanje ugovora i istraživanje tržišta vršilo dosledno i uz strogo poštovanje pravila. Svojim ukupnim radom, Služba za nabavke stara se da se na SVK i ST poštuju proverena iskustva iz prakse i tako smanji rizik od odstupanja od relevantnih pravila i propisa o nabavkama, i od internih uputstava i smernica. Osnovni dokument kojim je regulisan režim nabavki na SVK i ST je Praktični vodič za ugovorne procedure Službe EU za spoljno delovanje.

Tokom 2023. SVK i ST sklopili su 103 ugovora o nabavci razne robe i pružanju usluga, u vrednosti od 15 miliona evra.

SLUŽBA ZA INTERNU REVIZIJU

6

Služba za internu reviziju

Interni revizor doprinosi odgovornom institucionalnom upravljanju SVK i ST vršenjem unutrašnje kontrole i izveštava sekretara o rezultatima izvršenih revizija.

Prilikom svake revizije, interni revizor ocenjuje i efikasnost sistema unutrašnje kontrole i time doprinosi daljem unapređivanju internih procesa. Interni revizor proverava da li se njegove preporuke primenjuju naknadnim revizijama. U svom radu, interni revizor se pridržava međunarodnih profesionalnih standarda unutrašnje kontrole i finansijskih propisa EU i predlaže mere za unapređenje upravljanja.

Tokom 2023, u skladu sa godišnjim planom, izvršeno je sedam revizija rashoda namenskih fondova, isplata honorara i vanrednih troškova veštaka, uplata u penzioni fond, troškova vezanih za pritvorsku jedinicu, rashoda vezanih za zakup i održavanje zgrade SVK i ST, i grant dobijen od vlade Švajcarske.

Interni revizor je izvršila i pet naknadnih kontrola kako bi proverila da li se njene preporuke primenjuju. Osim poslova vezanih za reviziju, interni revizor je učestvovala i u obučavanju zaposlenih na temu borbe protiv korupcije.

U okviru svojih zaduženja, interni revizor proverava da li se poštuje normativni okvir SVK, uključujući finansijske propise EU, propise vezane za nabavke, ugovore, standardne procedure i druge interne propise.

INTEGRISANJE RODNE PERSPEKTIVE U SVK I ST

1

Podsticanje pozitivnog i inkluzivnog radnog okruženja u SVK i ST

Sigurno i inkluzivno radno okruženje i dalje je jedan od prioriteta funkcionera SVK i ST. Tokom cele godine preduzimani su konkretni koraci kako bi se podstakla primena strategije i politike SVK i ST za sprečavanje uznemiravanja na radu i doprinelo dobrobiti zaposlenih. Pored toga, nastavljene su aktivnosti za postizanje rodnog pariteta.

Nulta tolerancija za sve oblike uznemiravanja

Predsednik, sekretar i specijalizovani tužilac zalažu se za preduzimanje svih potrebnih mera za sprečavanje i kontrolisanje uznemiravanja na radnom mestu, kao i za podsticanje kulture uvažavanja i međusobnog poštovanja, što potvrđuje strategija SVK i ST za sprečavanje uznemiravanja na radu.

Direktiva Specijalizovanih veća o zaštiti od uznemiravanja na radu, koju je sekretar usvojila uz konsultacije sa predsednicom, specijalizovanim tužiocem, Predstavničkim telom zaposlenih i kontakt osobom za rodna pitanja, ima za cilj da obezbedi da svi zaposleni, stažisti i spoljni saradnici u SVK i ST razumeju svoju ulogu, i svoja prava i obaveze u pogledu sprečavanja psihološkog i seksualnog uznemiravanja na radnom mestu. Ovom direktivom je utvrđen i postupak za neformalno rešavanje konflikata vezanih za određene vrste ponašanja, kao dopuna postojećim formalnim postupcima i propisima o disciplinskom postupku. Direktiva takođe predviđa dodatne, nezavisne mehanizme podrške kojima zaposleni, stažisti i spoljni saradnici mogu da se obrate na poverljivoj osnovi.

Dodatni mehanizmi podrške

U skladu s politikom protiv uznemiravanja, Sekretarijat je 2023. zaposlio iskusnog savetnika za dobrobit zaposlenih od koga zaposleni, stažisti i spoljni saradnici na SVK i ST mogu da zatraže pomoć i savet pri rešavanju optužbi za uznemiravanje na radu primenom različitih formalnih i neformalnih mehanizama. Sekretarijat je takođe angažovao jednog spoljnog posrednika koji kao nezavisna treća strana učestvuje u neformalnom rešavanju konflikata i pomaže stranama da dođu do sporazumnog rešenja.

Zaposlenima je još od osnivanja SVK i ST bilo na raspolaganju Psihološko savetovalište. U skladu sa Direktivom o zaštiti od uznemiravanja na radu i obavezom da vode brigu o zdravlju i dobrobiti zaposlenih, 2023. je intenzivirana uloga psihologa. Organizovani su sastanci sa određenim službama kao i individualni sastanci da bi se dodatno ukazalo na podršku koja zaposlenima stoji na raspolaganju, na kojima je psiholog objasnila kakva je njena uloga i kakvu pomoć može da pruži zaposlenima.

U okviru globalnog cilja da zaposleni budu upoznati sa raznim vidovima podrške koja im stoji na raspolaganju, predstavničko telo zaposlenih i kontakt osoba za rodna pitanja SVK i ST informišu zaposlene, stažiste i spoljne saradnike o raspoloživim mehanizmima podrške i, ako je potrebno, pomažu da se utvrdi da li su potrebni dodatni vidovi podrške.

Namenska obuka

U skladu sa strategijom za sprečavanje uznemiravanja na radu, od 2021. za zaposlene se svake godine organizuje specijalizovana obuka o sprečavanju psihološkog i seksualnog uznemiravanja, koja je i 2023. stajala na raspolaganju novim službenicima.

Da bi se obezbedilo da svi zaposleni razumeju smisao Direktive o zaštiti od uznemiravanja na radu, tokom protekle godine u sedam navrata organizovan je kurs o novim aspektima direktive na kome su službenici detaljno informisani o raspoloživim vidovima podrške. Do kraja godine taj kurs je pohađalo 95% zaposlenih.

Pored toga, za rukovodeće kadrove, Predstavničko telo zaposlenih i kontakt osobu za rodna pitanja organizovano je 14 poludnevni termina specijalizovane interaktivne obuke za rešavanje optužbi za uznemiravanje u pozitivnom duhu. Do kraja 2023. godine ovaj kurs je završilo 80% rukovodećih kadrova, a planirani su dodatni termini kako bi do kraja januara 2024. kurs mogli da završe svi rukovodioci.

Kurs o Direktivi o zaštiti od uznemiravanja na radu, oktobar 2023.

Uspostavljanje kontakta sa zaposlenima u cilju podizanja svesti

U cilju promovisanja načela da je sprečavanje svakog vida uznemiravanja na radnom mestu zajednička odgovornost svih zaposlenih, sekretar je formulisala plan za izradu infografika i postera koji će na praktičan način informisati zaposlene o mehanizmima SVK i ST za prevenciju, prijavljivanje i reagovanje u slučaju uznemiravanja. Tim programa *Outreach* koordinirao je izradu odgovarajućeg informativnog materijala kojim se ukazuje na zajedničku odgovornost za sprečavanje uznemiravanja i ukazuje na postojeće kanale i procedure za bezbedno prijavljivanje slučajeva uznemiravanja.

Pored toga, 2023. je uvedena i intranet stranica posvećena ovoj problematici, gde se na jednom mestu nalaze sve informacije o prevenciji uznemiravanja na radnom mestu i u vezi sa radom. Ova stranica sadrži i materijal korišćen tokom kurseva i pregled raspoloživih mehanizama podrške, kao i uputstvo za zakazivanje sastanka sa savetnikom za dobrobit zaposlenih i psihologom, kao i relevantne informacije o spoljnom posredniku.

Promocija Direktive o zaštiti od uznemiravanja na radu

Kadrovska služba je u više navrata izveštavala sekretara o sprovođenju Direktive o zaštiti od uznemiravanja na radu. Budući redovni izveštaji treba da sadrže i anonimne statističke podatke o broju prijavljenih slučajeva uznemiravanja koje su savetnik

SVK i ST za dobrobit zaposlenih, neposredni rukovodioci i spoljni posrednik rešavali primenom neformalnih mehanizama za rešavanje konflikata kao i podatak da li je konflikt rešen pomoću tog mehanizma.

Pozitivno radno okruženje

Osim navedenih aktivnosti, u cilju daljeg promovisanja pozitivne radne sredine s naglaskom na psihološkoj sigurnosti i dobrobiti, kontakt osoba za rodna pitanja i Kadrovska služba organizovali su u okviru programa „Različitost, inkluzija i jednakost” obuku o različitim temama kao što su „Kako izgraditi psihološki sigurno radno okruženje” i „Podsticanje psihološke sigurnosti”, a ova poslednja je bila namenjena neposrednim rukovodiocima.

Tokom 2023, Kadrovska služba je započela prvu fazu programa obuke za negovanje mentalnog zdravlja, jačanje otpornosti i poboljšanje opšte dobrobiti zaposlenih, stažista i spoljnih saradnika. U decembru 2023. održane su dve diskusije na teme „Jačanje otpornosti: kako poboljšati mentalno zdravlje” i „Kako se izboriti sa zimskom melanholijom: tehnike za podsticanje vedrine”.

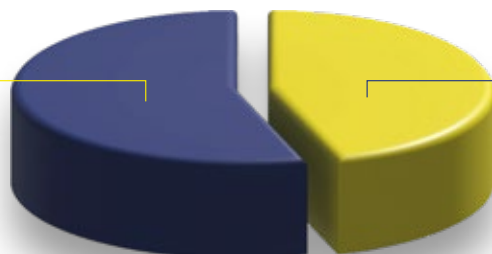
Program namenjen brizi o dobrobiti nastaviće se i 2024. godine, u nastojanju da se obezbedi radno okruženje koje doprinosi psihičkom i fizičkom zdravlju i dobrobiti lica koja rade u SVK i ST. Program takođe ima za cilj da dodatno istakne ulogu rukovodećeg kadra u pružanju podrške zaposlenima i unapredi postojeće mehanizme podrške. Obnovljena je i intranet stranica posvećena ovom pitanju sa akcentom na edukovanju zaposlenih o novim veštinama i oblicima ponašanja, a sadrži i informacije o ishrani i ličnoj brizi.

Zaposlenima je i tokom 2023. bio na raspolaganju službeni lekar SVK, koji ih je savetovao, između ostalog o pitanjima ergonomije i zdravim radnim navikama.

Rodna zastupljenost u SVK i ST

31. decembar 2023.

Muškarci 53%

Žene 47%

Postizanje rodnog pariteta

Od početka rada ove ustanove, funkcioneri SVK i ST su podsticali aktivnosti koje doprinose većoj rodnoj ravnoteži. Ta nastojanja su bila usmerena na uspostavljanju i održavanju rodnog pariteta na svim nivoima ustanove i postizanju veće zastupljenosti žena na radnim mestima na kojima su tradicionalno manje zastupljene.

Sa imenovanjem gđe Kimberli Vest za specijalizovanog tužioca 2023. godine, SVK i ST su postali jedini sud te vrste čija su sva tri najviša rukovodioca žene.

Zastupljenost žena među novozaposlenim službenicima SVK i ST kontinuirano je rasla: godine 2018. samo 29% bile su žene, 2020. postignut je potpun paritet, a 2021. i 2022. broj žena dostigao je 56 odsto. U 2023. godini, 43% novozaposlenih u SVK i ST činile su žene. Mada je taj postotak manji nego 2022. godine, nekoliko novozaposlenih žena primljeno je u službe u kojima tradicionalno preovlađuju muškarci, kao što su Uprava pritvorske jedinice i Služba za informacionu tehnologiju. Od službenika koji su se 2023. priključili Specijalizovanom tužilaštvu, 48% su bile žene.

Od ukupnog broja zaposlenih na SVK i ST, 31. decembra 2023. godine 47% su bile žene a 53% muškarci. Taj odnos je potpuno isti kao na kraju 2022.

Na kraju 2023. godine, 52% svih zaposlenih u SVK činili su muškarci, a 48% žene. Na rukovodećim i stručnim poslovima 54% zaposlenih bile su žene, a 46% muškarci.

Specijalizovano tužilaštvo je 2022. postiglo rodni paritet među zaposlenima na sekretarskim i administrativnim poslovima, a tako je ostalo i 2023. Na rukovodećim i stručnim poslovima se nastavio prošlogodišnji pozitivni trend, tako da se na tim poslovima sada nalazi 58% muškaraca i 42% žena, dok je 2022. bilo 60% muškaraca i 40% žena. Ukupna zastupljenost žena u ST porasla je tokom protekle dve godine sa 38% u 2021. godini, 40% u 2022, da bi 2023. dostigla 44%.

Tokom cele 2023, Kadrovska služba je nastavila sa redovnim prikupljanjem i obradom odvojenih podataka po rodovima, kako bi se pratio napredak u postizanju i održavanju rodnog pariteta na svim nivoima organizacije. Naglasak je i dalje bio na uključivanju rodne perspektive u obuku za orijentaciju svih novih kadrova, kao i u obuku koja je tokom godine bila organizovana za sve članove komisija za zapošljavanje.

Pored toga, Kadrovska služba je za zaposlene organizovala niz kurseva namenjenih poboljšanju socijalnih veština, kao što su „Fleksibilno rukovođenje i edukacija“, „Rešavanje sukoba“ i „Rukovođenje timovima visoke produktivnosti“.

**RUKOVODEĆI I STRUČNI
POSLOVI (SVK)**

MUŠKARCI

ŽENE

**RUKOVODEĆI I STRUČNI
POSLOVI (ST)**

MUŠKARCI

ŽENE

**SEKRETARSKI I ADMINISTRATIVNI
POSLOVI (SVK)**

MUŠKARCI

ŽENE

**SEKRETARSKI I ADMINISTRATIVNI
POSLOVI (ST)**

MUŠKARCI

ŽENE

2

Kontakt osoba za rodna pitanja

Postojanje kontakt osobe za rodna pitanja svedoči o nastojanju funkcionera Specijalizovanih veća da održe i poboljšaju inkluzivni karakter organizacije.

Tokom 2023, kontakt osoba za rodna pitanja organizovala je niz aktivnosti, na primer, proslavu Međunarodnog dana žena. Na proslavi, s temom „promovisanje pravičnosti”, službenici SVK i ST su se okupili da odaju počast ženama zaposlenim u te dve ustanove. Tom prilikom, prisutnima su se obratili predsednica, vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca, predstavnik jednog tima odbrane i kontakt osoba za rodna pitanja.

Postigli smo rodni paritet, što je najbolji potvrda opredeljenosti naših najviših rukovodilaca da pruže nove mogućnosti i njihovog poverenja u našu sposobnost da postizemo nove uspehe i radujemo se uspehu drugih. Redovnim prikupljanjem i obradom zasebnih podataka po rodovima, neumornim radom komisija za zapošljavanje i podizanjem svesti Specijalizovana veća su postigla rodni paritet na rukovodećim i stručnim poslovima, kao i na nivou cele organizacije.

Kontakt osoba za rodna pitanja na proslavi Međunarodnog dana žena, 8. marta 2023.

Uz administrativnu podršku Kadrovske službe, kontakt osoba za rodna pitanja organizovala je i šestonedeljni intenzivni edukativni program pod nazivom „Here She Comes!” za 13 žena zaposlenih u SVK i ST. Tokom programa, učesnice su bile u prilici da analiziraju različite stilove rukovođenja, nauče kako da se njihovi glasovi glasnije čuju u SVK i ST i kako da rukovođenje timovima za koje su zadužene učine inkluzivnim i transparentnim.

Više polaznica ovog programa uvelo je niz promena unutar svojih timova u cilju poboljšanja produktivnosti i pospešivanja inkluzije.

U junu 2023, kontakt osoba za rodna pitanja prisustvovala je trodnevnom godišnjem skupu savetnika u oblasti ljudskih prava i rodni pitanja u okviru zajedničke bezbednosne i odbrambene politike Evropske unije, u organizaciji Službe Evropske komisije za instrumente spoljne politike. Tokom ta tri dana, održana su izlaganja na niz tema relevantnih i za savetnike za rodna pitanja pri različitim misijama i organizovane su radionice za integrisanje rodne perspektive.

Pored toga, 31. oktobra 2023. SVK i ST su bili domaćin skupa u organizaciji *Women in International Law Network (WIL Network)*, na kome je pokrenut mentorski program za rukovodioce najvišeg nivoa. Taj mentorski program, nazvan „*Mentoring4Future*”, pokrenula je 2022. godine ambasadorica Republike Austrije, Njena ekscelencija Astrid Harc, zajedno sa mrežom *WIL Network*. To je bio prvi skup u prostorijama suda na kome su domaćini bili sva tri najviša rukovodioca, uključujući novoimenovanog specijalizovanog tužioca, gđu Kimberli Vest. Predsednica Ekaterina Trendafilova, koja je prošle godine učestvovala u programu kao mentor, poželeda je posetiocima dobrodošlicu.

INTERNATIONAL
WOMEN'S
DAY

Najviši rukovodioci SVK i ST kao domaćini skupa mreže *Women in International Law Network*, oktobar 2023.

Kontakt osoba za rodna pitanja i jedna članica upravnog odbora *WIL Network* predstavile su mentorski program u ime odbora. Ove godine među mentorima će biti sekretar Fidelma Donlon, specijalizovani tužilac Kimberli Vest i sudija Mapi Felt-Folja.

Kontakt osoba za rodna pitanja održava i relevantnu intranet stranicu, na koju redovno dodaje zanimljive članke i linkove za događaje vezane za podsticanje rodne ravnopravnosti, inkluzivnosti i različitosti u širem smislu.

Takođe želim da zahvalim rukovodiocima našeg suda – predsednici Trendaflovoj, sekretaru dr Fidelmi Donlon i specijalizovanom tužiocu Kimberli Vest kao domaćinima ovog skupa. Naravno, nije mi promaklo da su na ovom sudu sva tri najviša rukovodioca žene. Sama ta činjenica jasno govori o postignutom uspehu.

Pored toga, ponosna sam što vam se obraćam kao kontakt osoba za rodna pitanja zaposlena na sudu čija su sva tri najviša rukovodioca ili već učestvovala ili će u narednom krugu učestvovati u ovom programu kao mentori, a kojima se kao mentor pridružila i sudija Mapi Felt-Folja.

Kontakt osoba za rodna pitanja, 31. oktobar 2023.

Kontakt osoba za rodna pitanja na skupu *WIL Network*, 31. oktobar 2023.

SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO

Uvod

Specijalizovano tužilaštvo (ST) je u protekloj godini postiglo niz značajnih uspeha, zajedno sa Specijalizovanim većima Kosova (SVK). U dva predmeta je počelo suđenje, u još dva predmeta u kojima je već izrečena presuda vodio se žalbeni postupak, a uhapšena su četiri lica optužena za krivična dela protiv pravosuđa. Pri tome, tužilaštvo se staralo da SVK i dalje bude važan forum za ostvarenje pravde, omogućavanjem pravičnog postupka optuženima uz istovremeno garantovanje bezbednog okruženja u kome svedoci mogu otvoreno da govore o onome što su videli ili preživeli, bez straha od pretnji ili odmazde. Ujedno, time se doprinosi i jačanju vladavine prava na Kosovu.

Kimberli Vest, specijalizovani tužilac

Specijalizovano tužilaštvo ne bi moglo da krivično goni odgovorna lica da nije hrabrosti mnogih žena i muškaraca koji su saradivali u istragama i ukazali svoje poverenje ovoj instituciji. Zbog toga Specijalizovano tužilaštvo veoma ozbiljno pristupa zastrašivanju svedoka, odmazdi nad svedocima i ometanju pravosuđa, i nastaviće sa istragama i krivičnim gonjenjem svih lica umešanih u takve slučajeve, uključujući lica koja zastrašuju svedoke, vrše uticaj na njih i finansijski ili na drugi način potpomažu takva krivična dela.

Na mesto specijalizovanog tužioca stupila sam u oktobru i veoma sam zahvalna svojim prethodnicima, a posebno bivšem specijalizovanom tužiocu Džeku Smitu, za sve što je Specijalizovano tužilaštvo postiglo zahvaljujući njihovom rukovođenju. Takođe bih želela da zahvalim Aleksu Vajtingu, vršiocu dužnosti specijalizovanog tužioca od novembra 2022. do avgusta 2023, mom zameniku Vardu Ferdinanduseu i višem tužiocu Kler Loson na rukovođenju Specijalizovanim tužilaštvom do mog dolaska. Nastojacu da nastavim uspešan rad svojih prethodnika kao i da doprinesem što ekspeditivnijem izvršenju svih aspekata mandata Specijalizovanog tužilaštva.

Osim toga, želim da zahvalim svim državama članicama EU, pa i našoj državi domaćinu – Holandiji – i državama kontributorima – Norveškoj, Švajcarskoj i SAD, što i dalje obezbeđuju neophodna sredstva i pružaju podršku vladavini prava kako bi omogućile rad SVK i ST. Takođe sam zahvalna Misiji Evropske unije za vladavinu prava na Kosovu (Euleks) i njenim šefovima Larsu-Gunaru Vigemarku i general-majoru Đovaniju Pjetru Barbanu za logističku i operativnu podršku koju su tokom protekle godine pružili osoblju ST na Kosovu. Zahvalna sam i kolegama iz ST, kako sadašnjim, tako i bivšim, kao i zaposlenima u SVK, a posebno predsednici Ekaterini Trendafilovoj i sekretaru Fidelmi Donlon, na dobrodošlici i bezrezervnoj posvećenosti i privrženosti ovoj instituciji.

Kimberli Vest,
specijalizovani tužilac

Hag, decembar 2023.

Istrage Specijalizovanog tužilaštva

Specijalizovano tužilaštvo osnovano je 1. septembra 2016. u Hagu, na osnovu amandmana na Ustav Kosova i Zakona o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, koje je Skupština Kosova usvojila 3. avgusta 2015. Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo osnovani su po završetku jedne ranije istrage koju je sprovedla Specijalna istražna radna grupa (SIRG), i Specijalizovano tužilaštvo je preuzelo njeno osoblje i njen mandat.

SIRG je osnovana da obavi istragu i, ukoliko to bude opravdano, krivično goni pojedince po navodima o krivičnim delima iznetim u Izveštaju Saveta Evrope iz januara 2011. pod nazivom „Nečovečno postupanje s ljudima i nedozvoljena trgovina ljudskim organima na Kosovu“. SIRG je bila nezavisno telo, sa nadležnošću i zakonskim ovlašćenjima koji su proisticali iz odluke Saveta EU kojom je osnovan Euleks.

Istragu Specijalne istražne grupe predvodio je Klint Viliijamson, tužilac iz Sjedinjenih Država i bivši ambasador SAD za ratne zločine. On je u julu 2014. izvestio da se za dalju istragu mora osnovati sud.

Specijalizovano tužilaštvo je nezavisna institucija, čiju nezavisnost garantuje Zakon na osnovu koga je i osnovana. Stoga ST ima obavezu da deluje nezavisno od SVK i svih drugih tužilaca na Kosovu.

Specijalizovanom tužiocu i osoblju ST Zakon takođe nalaže da ne traže niži primaju instrukcije od bilo koje vlade ili drugog izvora.

U okviru svojih nadležnosti, Specijalizovana veća imaju primat nad svim drugim sudovima na Kosovu. Specijalizovana veća ili ST mogu u bilo kojoj fazi istrage ili postupka da nalože da se postupak iz njihove nadležnosti preuzme od svakog drugog tužioca ili suda na teritoriji Kosova i prosledi Specijalizovanim većima ili Specijalizovanom tužilaštvu.

Specijalizovani tužilac je ovlašćen da ispituje žrtve, svedoke i osumnjicene i da sačini zapis njihovih izjava; da vrši uviđaje, prikuplja dokaze, obezbeđuje veštačenje prikupljenih dokaza i, po potrebi, obavlja druge istražne aktivnosti; da traži pomoć trećih država i međunarodnih organizacija ili drugih tela, i preduzima istražne radnje u skladu s Pravilnikom o postupku i dokazima.

Prvi specijalizovani tužilac, od septembra 2016. do marta 2018, bio je Dejvid Švendiman, koji je pre toga, od juna 2015, bio glavni tužilac SIRG. Od maja 2018. do novembra 2022. specijalizovani tužilac bio je Džek Smit, da bi na tu funkciju u oktobru 2023. stupila Kimberli Vest.

Dejvid Švendiman, specijalizovani tužilac od 2016. do 2018.

Džek Smit, specijalizovani tužilac od 2018. do 2022.

Ostvarivanje mandata

Tokom 2023. Specijalizovano tužilaštvo je nastavilo sa ekspeditivnim radom. Dva predmeta su ušla u fazu suđenja, u dva predmeta se vodio žalbeni postupak i uhapšena su četiri lica optužena za krivična dela protiv pravosuđa. Specijalizovano tužilaštvo je takođe nastavilo da obelodanjuje dokazni materijal timovima odbrane.

Pored toga, Kimberli Vest, bivši savezni tužilac SAD sa velikim iskustvom u domaćim i međunarodnim krivičnim istragama, nasledila je Džeka Smita na dužnosti specijalizovanog tužioca. Na tu dužnost imenovana je 2. juna 2023, na osnovu postupka za izbor novog tužioca koji je organizovala EU, da bi na dužnost i zvanično stupila 18. oktobra 2023. Vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca u periodu od novembra 2022. do avgusta 2023. bio je Aleks Vajting.

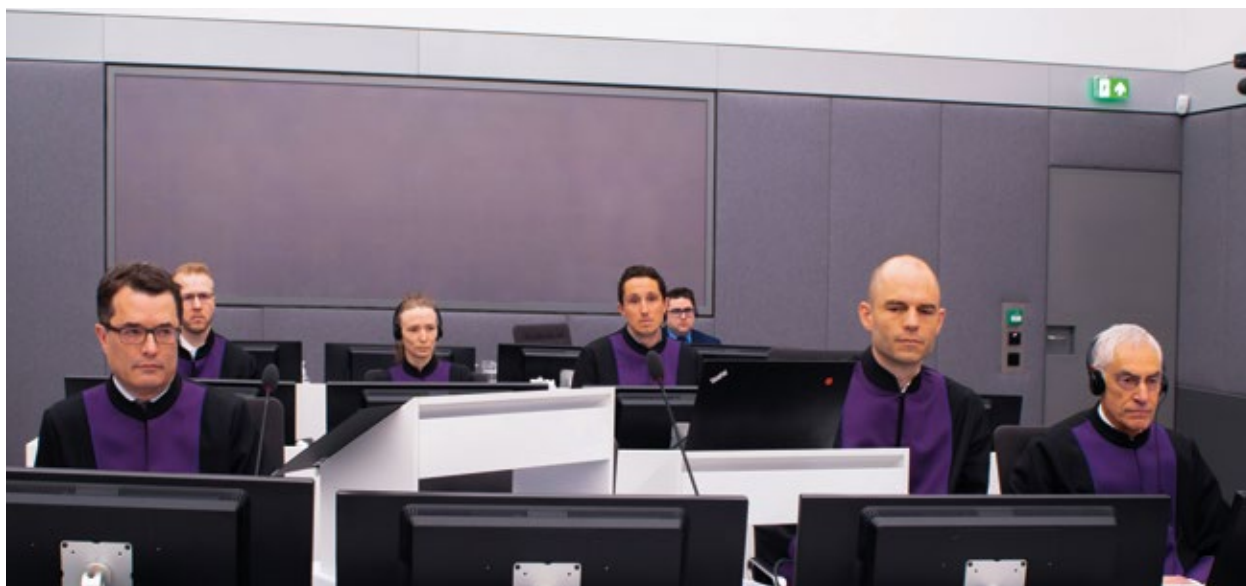
Tužilac protiv Hašima Tačija i drugih

Specijalizovano tužilaštvo započelo je izvođenje dokaza u predmetu protiv bivšeg predsednika Kosova Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Jakupa Krasnićija i Redžepa Seljimija 3. aprila 2023. i sudu su do kraja godine predočene izjave i iskazi 71 svedoka, od čega je 39 svedoka dalo iskaz uživo.

Tokom uvodnog izlaganja, vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca Aleks Vajting izjavio je: „Ovaj predmet tiče se vladavine prava u vreme rata. Niko nije iznad zakona, čak ni za vreme rata.”

Osim toga, g. Vajting je istakao da se u tom predmetu ne sudi Oslobodilačkoj vojsci Kosova (OVK) niti se optužuju svi njeni pripadnici. „Velika većina pripadnika OVK nema apsolutno nikakve veze ni sa ovim predmetom ni sa krivičnim delima iz optužnice,” rekao je dalje g. Vajting. „Ovaj predmet tiče se samo radnji četvorice optuženih, krivičnih dela koja su izvršili tokom rata i onoga za šta oni po zakonu snose odgovornost.”

Hašim Tači, Kadri Veselji, Jakup Krasnić i Redžep Seljimi terete se za zločine protiv čovečnosti po šest tačaka optužnice – progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanak lica – i po četiri tačke optužnice za ratne zločine – protivzakonito ili proizvoljno hapšenje i lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo.

Prvi red sleva nadesno: v.d. specijalizovanog tužioca Aleks Vajting, zamenik specijalizovanog tužioca Vard Ferdinanduse i viši tužilac Alan Tiger
Drugi red: tužilac Mat Haling, viši tužilac Kler Loson i tužilac Džejms Pač

Reagovanje v. d. specijalizovanog tužioca na žalbenu presudu u predmetu *Gucati i Haradinaj*

U izjavi povodom izricanja žalbene presude u predmetu protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja, v. d. specijalizovanog tužioca Aleks Vajting jasno je stavio do znanja da će Specijalizovano tužilaštvo nastaviti krivično gonjenje svih slučajeva zastrašivanja svedoka, odmazde nad svedocima i ometanja pravde.

„Pozdravljam današnje izricanje presude panela Apelacionog suda, kojom se učvršćuje vladavina prava na Kosovu i šalje jasna poruka svima koji zastrašuju svedoke, vrše odmazdu nad njima i ometaju pravdu”, rekao je v. d. specijalizovanog tužioca.

„Specijalizovano tužilaštvo izuzetno ozbiljno pristupa ovim krivičnim delima i nastaviće da krivično goni sva lica, umešana u sve slučajeve takvih radnji,” dodao je g. Vajting

„U ovom predmetu se rešavalo o neophodnim uslovima za pravično vršenje pravosuđa i za ostvarenje vladavine prava. Svedocima se mora omogućiti da svedoče bez straha od odmazde ili osvete.”

U optužnici se navodi da su predmetna krivična dela učinjena najkasnije od marta 1998. do septembra 1999. na više lokacija širom Kosova, kao i u Kukešu i Cahanu u Albaniji. Prema optužnici, ta dela izvršili su pripadnici OVK nad stotinama civila i lica koja nisu učestvovala u sukobu.

Optužnica tereti Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija po osnovu više vidova individualne krivične odgovornosti za krivična dela učinjena u kontekstu nemeđunarodnog oružanog sukoba na Kosovu, koja su bila deo šireg i sistematskog napada na lica pod sumnjom da su protivnici OVK.

Nakon što je ST uhapsilo Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija, oni su 4. i 5. novembra 2020. prebačeni u pritvorsku jedinicu SVK u Hagu.

Tužilaštvo je podnelo pretpretresni podnesak 17. decembra 2021, a njegovu ažuriranu verziju 24. februara 2022. Dodatno izmenjenu optužnicu ST je podnelo 30. septembra 2022, i tokom 2023. podnelo je 416 podnesaka.

Reagovanje specijalizovanog tužioca na žalbenu presudu u predmetu *Mustafa*

Povodom izricanja žalbene presude u predmetu protiv Saljiha Mustafe, specijalizovani tužilac Kimberli Vest dala je izjavu u kojoj je tu žalbenu presudu opisala kao „trijumf pravde“.

„Pozdravljam današnju presudu koja, bez obzira na manje izmene kazne izrečene g. Mustafi, predstavlja trijumf pravde, naročito kad je reč o žrtvama Saljiha Mustafe i članovima njihovih porodica“, izjavila je gđa Vest.

Specijalizovani tužilac je odala priznanje hrabrosti svedoka u predmetu Mustafa. „Spremnost svedoka da svedoče bila je od ključnog značaja za ovaj predmet i zato im zahvaljujem što su smogli hrabrosti da dođu i daju iskaz,“ dodala je ona.

Tužilac protiv *Pjetera Šalje*

Izvođenje dokaza Specijalizovanog tužilaštva protiv Pjetera Šalje počelo je 21. februara 2023. i završilo se 6. jula 2023. Svedočilo je ukupno deset svedoka. Izvođenje dokaza odbrane počelo je 20. septembra i trajalo sve do kraja 2023.

U četiri tačke optužnice Pjeter Šalja se tereti za ratne zločine – proizvoljno lišavanje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo – koji su izvršeni približno od 17. maja 1999. do 5. juna 1999. nad licima zatvorenim u fabrici metala u mestu Kukeš u Albaniji.

U uvodnom izlaganju v. d. specijalizovanog tužioca Vajting je naglasio da se predmeti pred Specijalizovanim većima, uključujući i predmet protiv Šalje, ne vode ni protiv Kosova ni protiv OVK, već da se sudi pojedincima po optužbama za krivična dela koja su izvršili tokom rata, i skrenuo pažnju na to da su većina žrtava kosovski Albanci.

„Ovaj sud je potvrda vladavine prava na Kosovu, uključujući pravo lica optuženih za ratne zločine na pravično suđenje. On je takođe dokaz da niko nije iznad zakona i da će lica optužena za krivična dela prema međunarodnom pravu biti pozvana na odgovornost, bez obzira na to za šta su se borila,“ dodao je g. Vajting.

Pjeter Šalja je uhapšen u Belgiji 16. marta 2021. i doveden u pritvorski objekat SVK 15. aprila 2021. Prvo stupanje pred sud održano je 19. aprila 2021. Specijalizovano tužilaštvo podnelo je pretpretresni podnesak 28. januara 2022, a njegovu javnu redigovanu verziju 14. aprila 2023. Tužilaštvo je tokom 2023. podnelo 151 podnesak.

Tužilac protiv *Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja*

Specijalizovano tužilaštvo je osporilo i žalbe i zahteve za zaštitu zakonitosti u predmetu protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja. Obojica optuženih su 18. maja 2022. oglašeni krivim za ometanje pravde, zastrašivanje svedoka i kršenje tajnosti postupka i izrečena im je kazna zatvora od po četiri i po godine i novčana kazna od po 100 evra.

Panel Apelacionog suda potvrdio je 2. februara 2023. osude koje je izrekao prvostepeni sud. Pored toga, Apelacioni panel je potvrdio većinu zaključaka pretresnog panela, a jedan zaključak je poništio i ublažio izrečene kazne sa četiri i po na četiri godine i tri meseca zatvora.

Vrhovni sud SVK odbio je 18. septembra 2023. zahtev g. Gucatija i zahtev g. Haradinaja za zaštitu zakonitosti. Specijalizovano tužilaštvo je tokom 2023. u ovom predmetu podnelo 14 podnesaka.

Tužilac protiv Saljiha Mustafe

Tužilaštvo je osporilo i žalbu Saljiha Mustafe na presudu od 16. decembra 2022. kojom je oglašen krivim za ratne zločine protivpravno lišavanja slobode, mučenje i ubistvo i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 26 godina.

U presudi donetoj 14. decembra 2023, panel Apelacionog suda potvrdio je sve osude, istakao da se radi o veoma teškim krivičnim delima i g. Mustafi ublažio kaznu na 22 godine zatvora.

Tužilaštvo je učestvovalo u žalbenom pretresu održanom 26. i 27. oktobra i tokom 2023. podnelo 30 podnesaka.

Hapšenje Ismeta Bahtijarija i Sabita Januzija

Specijalizovano tužilaštvo uhapsilo je Ismeta Bahtijarija i Sabita Januzija na Kosovu 5. oktobra 2023, u skladu s nalogom za hapšenje, potvrđenom optužnicom i nalogom za dovođenje koje je izdao sudija za prethodni postupak SVK. U pritvorski objekat SVK dovedeni su 6. oktobra 2023, a pred sudiju za prethodni postupak su stupili 9. oktobra 2023.

U optuženici se g. Bahtijari i g. Januzi terete za zastrašivanje i pokušaj ometanja službenih lica u vršenju službene dužnosti upućivanjem ozbiljnih pretnji, kako pojedinačno tako i učestvovanjem u zajedničkom delovanju grupe. Specijalizovano tužilaštvo je 2023. u ovom predmetu podnelo 91 podnesak.

Prvi red, sleva nadesno: tužioci Sezari Mihalčuk i Niko Barlink
Drugi red: specijalizovani tužilac Kimberli Vest

Brifinzi za diplomate

Tokom 2023, Specijalizovano tužilaštvo održalo je niz brifinga za diplomate, na kojima je predstavnike država članica EU i trećih država kontributora informisalo o svom radu, izazovima s kojima se suočava i na koji načini međunarodna zajednica može da doprinese radu ST.

U decembru 2023. specijalizovani tužilac Kimberli Vest sastala se u Hagu s diplomatama iz država članica EU i trećih država kontributora, zajedno s predsednicom SVK Ekaterinom Trendafilovom i sekretarom Fidelmom Donlon.

U septembru 2023. zamenik specijalizovanog tužioca Vard Ferdinanduse razgovarao je u Hagu s predstavnicima Radne grupe EU za Zapadni Balkan (COWEB), zajedno sa predsednicom Trendafilovom i sekretarom Donlon. U januaru 2023, vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca Aleks Vajting održao je brifing za ambasadore iz Političko-bezbednosnog odbora EU, zajedno sa predsednicom Trendafilovom i sekretarom Donlon.

Hapšenje Isnija Kiljaja

Specijalizovano tužilaštvo uhapsilo je Isnija Kiljaja na Kosovu 2. novembra 2023. na osnovu naredbe za hapšenje koju je izdao specijalizovani tužilac. Sutradan, 3. novembra, g. Kiljaj je doveden u pritvorski objekat SVK, a pred sudiju pojedinca stupio je 4. novembra 2023.

Kiljaj je uhapšen po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa, uključujući ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti i povredu tajnosti postupka. Tužilaštvo je tokom 2023. u ovom predmetu podnelo 18 podnesaka.

Hapšenje Hadžija Šalje

Specijalizovano tužilaštvo uhapsilo je Hadžija Šalju 11. decembra 2023, na osnovu naloga za hapšenje, naloga za dovođenje i potvrđene optužnice koje je izdao sudija za prethodni postupak SVK.

U pritvorski objekat SVK u Hagu doveden je 12. decembra 2023, a pred sudiju za prethodni postupak stupio je 13. decembra 2023. godine.

Hadži Šalja je uhapšen po optužbama za krivična dela protiv pravosuđa, uključujući zastrašivanje svedoka. Specijalizovano tužilaštvo je tokom 2023. u ovom predmetu podnelo 14 podnesaka.

Povodom hapšenja g. Šalje, specijalizovani tužilac Kimberli Vest izjavila je: „Izuzetno je važno da građani Kosova mogu slobodno i bez zastrašivanja da govore o onome što su preživeli. To ovoj instituciji omogućava da ostvari pravdu i doprinese vladavini prava na Kosovu. Specijalizovano tužilaštvo će i dalje na svaki način nastojati da zaštiti žrtve i svedoke i da pred lice pravde izvede lica koja krše zakone Kosova zbog svojih ličnih interesa”.

Postupak ekstradicije Dritana Godžaja

Specijalizovano tužilaštvo je takođe tražilo hapšenje i izručenje albanskog državljanina Dritana Godžaja zbog krivičnih dela ometanja pravosuđa, koja uključuju zastrašivanje i ometanje službenog lica u vršenju službene dužnosti.

Albanski organi vlasti uhapsili su Godžaja u Tirani 31. jula 2023, prema nalogu za hapšenje koji je na zahtev ST izdao sudija SVK i sud u Tirani je odobrio njegovu ekstradiciju 18. septembra. Međutim, Godžaj je uložio žalbu na to rešenje i Apelacioni sud ga je 10. oktobra 2023. oslobodio.

Tokom cele 2023, Specijalizovano tužilaštvo je obavljalo i informativne razgovore sa svedocima, pregledalo dokumentarne dokaze prikupljene tokom istraga i pripremalo ih za obelodanjivanje, i saradivalo sa relevantnim vlastima, međunarodnim organizacijama i državama na dobijanju saglasnosti za upotrebu njihovih dokumenata na sudu i pozivanje lica povezanih s njima da svedoče pred sudom.

Tužiteljka Taznin Šahabudin

Prvi red sleva nadesno: tužioci Filipo de Miničis, Gaja Pergolo i Eva Vajler
Drugi red: v. d. specijalizovanog tužioca Aleks Vajting

Rukovodeći kadar tužilaštva

Na čelu Specijalizovanog tužilaštva je tim iskusnih tužilaca koji imaju radno iskustvo kako iz svojih nacionalnih pravosudnih sistema, tako i na međunarodnim sudovima. Specijalizovani tužilac je Kimberli Vest, bivši savezni tužilac SAD sa bogatim iskustvom u domaćim i međunarodnim krivičnim istragama.

Kimberli Vest | specijalizovani tužilac

Gospođa Vest je došla u Specijalizovano tužilaštvo u oktobru 2023. iz advokatske firme Eškroft u Bostonu, u državi Masačusets, u kojoj je radila od 2019. godine kao jedan od partnera i vodećih advokata i prvenstveno se bavila privrednim kriminalom. Pre toga, gđa Vest je preko dvadeset godina radila kao tužilac na lokalnom, federalnom i međunarodnom nivou.

Kimberli Vest bila je šef Kancelarije za suzbijanje kriminaliteta u Javnom tužilaštvu države Masačusets od 2015. do 2019. godine. Na toj dužnosti je vodila tim od preko 120 istražitelja i tužilaca koji su radili na širokom spektru slučajeva finansijskih prevara, javne korupcije, trgovine narkoticima, ilegalnog kockanja i trgovine ljudima, kao i na žalbenim postupcima i na podršci oštećenim licima i svedocima.

Pre Javnog tužilaštva države Masačusets, gđa Vest je radila u Saveznom javnom tužilaštvu za područje Masačusetsa, gde je dve godine radila na mestu pomoćnika javnog tužioca u Odeljenju za prevare u zdravstvenoj zaštiti i šest godina u Odeljenju za nacionalnu bezbednost.

U periodu od 2008. do 2013, gđa Vest je radila kao tužilac na Međunarodnom krivičnom sudu za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u Hagu, kao član tima tužilaštva u predmetu protiv Radovana Karadžića zbog njegove uloge u genocidu u Srebrenici. Takođe je bila deo tima tužilaštva u predmetu protiv Prlića i ostalih za krivična dela učinjena u Mostaru i za rušenje Starog mosta.

Diplomu *Juris Doctor* gđa Vest je stekla na Pravnom fakultetu Univerziteta u Safoku, u Masačusetsu i primljena je u advokatsku komoru države Masačusetsa. Osnovne studije završila je na Boston Koledžu u Masačusetsu.

Vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca Aleks Vajting

Aleks Vajting je bio vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca od novembra 2022. do avgusta 2023. Pre toga, od septembra 2020. do novembra 2022. g. Vajting je bio zamenik specijalizovanog tužioca, a od juna 2019. do avgusta 2020. načelnik Odeljenja za istrage.

Aleks Vajting ima francusko i američko državljanstvo i ima bogato iskustvo kao tužilac kako u domaćem tako i u međunarodnom pravosuđu, uključujući rad na Međunarodnom krivičnom sudu (MKS) i na MKSJ.

Diplomirao je na Koledžu Jejl i pravnom fakultetu na Univerzitetu Jejl, a Specijalizovanom tužilaštvu se priključio sa pravnog fakulteta Univerziteta Harvard, gde je od 2013. radio kao profesor praktične nastave.

U tužilaštvu MKS radio je od 2010. do 2013, najpre kao koordinator za istrage zadužen za nadzor svih istraga, a zatim kao koordinator tužilaštva nadležan za nadzor krivičnog gonjenja.

Na MKSJ, g. Vajting je od 2002. do 2007. je vodio tim tužilaca na suđenju Fatmiru Ljimaju, Isaku Muslijju i Haradinu Balji, kao i tim tužilaca na suđenju Milanu Martiću i Dragomiru Miloševiću.

Pre rada na MKSJ, g. Vajting je bio savezni tužilac SAD, prvo pri Upravi za građanska prava Krivičnog odeljenja u Vašingtonu, a zatim u kancelariji Saveznog javnog tužilaštva u Bostonu, u državi Masačusets, gde se prvenstveno bavio organizovanim kriminalom i korupcijom.

Vard Ferdinanduse | zamenik specijalizovanog tužioca

Zamenik specijalizovanog tužioca Vard Ferdinanduse počeo je da radi za Specijalizovano tužilaštvo 2020, kao načelnik Odeljenja za istrage. Gospodin Ferdinanduse je državljanin Holandije i ima diplomu pravnih nauka i doktorat na temu primene međunarodnog krivičnog prava u nacionalnom pravosuđu, koji je odbranio na Univerzitetu u Amsterdamu. Objavio je niz radova iz oblasti nacionalnog i međunarodnog krivičnog prava, a predavao je i međunarodno i evropsko krivično pravo na Univerzitetu u Groningenu, s težištem na međunarodnoj saradnji u krivičnim pitanjima.

Kao tužilac u Nacionalnom javnom tužilaštvu u Roterdamu, g. Ferdinanduse je radio na krivičnim predmetima, postupcima ekstradicije i istragama o međunarodnim zločinima genocida, ratnim zločinima, mučenju, pirateriji i terorizmu. Na dužnost u ST stupio je nakon suđenja vezanog za let MH17, na kome je bio glavni tužilac.

Alan Tiger | viši tužilac

Viši tužilac Alen Tiger, državljanin SAD, ima bogato radno iskustvo u SAD i na MKSJ. Gospodin Tiger je učestvovao i na prvom suđenju pred MKSJ, protiv Duška Tadića, i na poslednjem, u kome je optuženi bio Ratko Mladić. Takođe je bio viši tužilac na suđenjima Anti Gotovini, Radovanu Karadžiću, Momčilu Krajišniku, Darku Mrđi i Biljani Plavšić.

Gospodin Tiger je obavljao dužnost saveznog tužioca u Upravi za građanska prava Krivičnog odeljenja Ministarstva pravde SAD od 1987. do 1994, gde je krivično gonio odgovorne za dela nasilja na rasnoj osnovi i dela policijske brutalnosti širom zemlje, na primer u predmetu u kome je oštećeni bio Rodni King.

Diplomirao je na Univerzitetu Kalifornije u Los Angelesu, a diplomu *Juris Doctor* stekao na Univerzitetu u Santa Klari.

Kler Loson | viši tužilac

Viši tužilac Kler Loson, državljanica Irske, ima diplomu Univerzitetskog Koledža u Dublinu, jednogodišnju specijalizaciju iz međunarodnog prava na Univerzitetu u Melburnu, kao i diplomu magistra prava Univerziteta Kolumbija. Pre dolaska u ST, gđa Loson je radila u Sudskom odeljenju MKS, u Tužilaštvu MKSJ, kao savetnica irske vlade za ljudska prava, a takođe je bila zaposlena u jednoj vodećoj irskoj advokatskoj kancelariji.

Gospođa Loson je bila angažovana na više međunarodnih krivičnih predmeta, između ostalih iz Centralnoafričke Republike, Demokratske Republike Kongo, Kenije i bivše Jugoslavije. Takođe je u ime EU predvodila pregovore u oblasti ljudskih prava pred UN.

Timovi tužilaštva

Tim tužilaštva u žalbenom postupku u predmetu Mustafa

Tim u žalbenom postupku u predmetu protiv Saljiha Mustafe činili su Sezari Mihalčuk i Niko Barlink. Gospodin Mihalčuk je poljski tužilac koji se školovao u Poljskoj i Ujedinjenom Kraljevstvu, a u njegovo prethodno radno iskustvo, između ostalog, spada i mesto načelnika Odeljenja za vladavinu prava i pravnog odeljenja pri Specijalnom predstavništvu EU za Kosovo u periodu od 2015. do 2020. i načelnika Odeljenja za ratne zločine pri Specijalnom tužilaštvu Republike Kosovo u periodu od 2010. do 2015.

Gospodin Barlink, pomoćnik tužioca, nemački je državljanin i studirao je pravo u Australiji. Radio je za Javno tužilaštvo u Melburnu, Kancelariju istražnih sudija na Vanrednim većima pri sudovima Kambodže i u pretresnom veću na Specijalnom sudu za Liban.

Cezari Mihalčuk | tužilac

Niko Barlink | pomoćnik tužioca

Tim tužilaštva u žalbenom postupku u predmetu Gucati i Haradinaj

Tim u žalbenom postupku u predmetu protiv Hisnija Gucatija i Nasima Haradinaja 2022. činili su Džejms Pač i Mat Haling. Tužilac g. Pač, državljanin Malte, školovao se na Malti i u Ujedinjenom Kraljevstvu, a radno iskustvo stekao je u tužilaštvima Specijalnog

suda za Sijera Leone i MKS. Gospodin Haling je tužilac iz SAD, član Advokatske komore Kalifornije, a u Tužilaštvu je počeo da radi 2020, došavši iz MKS, gde je bio zaposlen od 2011.

Džejms Pač | tužilac

Mat Haling | tužilac

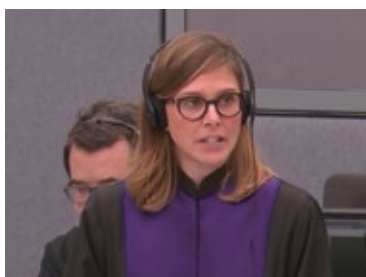
Tim tužilaštva u suđenju u predmetu Pjeter Šalja

Tim Tužilaštva u predmetu protiv Pjetera Šalje čine Filippo de Miničis, Gaja Pergolo i Eva Vajler. Pomoćnik tužioca g. De Miničis, državljanin Italije, stekao je radno iskustvo na MKSJ, u Kancelariji istražnih sudija na Vanrednim većima pri sudovima Kambodže i u kancelariji Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za ljudska prava u Južnoj Koreji. Pomoćnik tužioca gđa Pergolo je državljanica Italije, školovana u Italiji i Ujedinjenom Kraljevstvu, a radno iskustvo je stekla u Tužilaštvu Međunarodnog rezidualnog

mehanizma za krivične sudove u Hagu, u kancelariji Programa pomoći Ujedinjenih nacija suđenjima Crvenim Kmerima u Pnom Penu u Kambodži i na Specijalnom sudu za Sijera Leone. Radila je i u nevladinoj organizaciji REDRESS koja pokreće krivične postupke u ime preživelih žrtava mučenja. Pomoćnik tužioca gđa Vajler, švajcarska državljanica, radila je kao advokat u jednoj od vodećih švajcarskih advokatskih kancelarija za građansko i krivično pravo, a takođe i kao vojni istražni sudija i vojni tužilac.

Filippo de Miničis
pomoćnik tužioca

Gaja Pergolo
pomoćnik tužioca

Eva Vajler
pomoćnik tužioca

Sistematizacija

U ST rade tužioci, pravni savetnici, stručnjaci za bezbednost, istražitelji, analitičari, stručnjaci za zaštitu svedoka i osoblje za podršku. Krajem 2023. u ST je bilo zaposleno 78 lica, iz 24 države članice EU i trećih država kontributora. Od tog broja, 44 su muškarci, a 34 žene.

SPECIJALIZOVANA VEĆA I
SPECIJALIZOVANO TUŽILAŠTVO KOSOVA

**SPECIJALIZOVANA VEĆA I SPECIJALIZOVANO
TUŽILAŠTVO KOSOVA
IZVEŠTAJ ZA 2023.**

Izdaju i distribuiraju:
Specijalizovana veća Kosova

Izdato na tri jezika:
albanskom, srpskom i engleskom

Podrobnije informacije o SVK:
www.scp-ks.org

Za pitanja medija u vezi sa Specijalizovanim većima:
mediaKSC@scp-ks.org

Za pitanja medija u vezi sa Specijalizovanim tužilaštvom:
spokespersonSPO@scp-ks.org

Grafička obrada:
Wim Jansen Design
www.wimjansendesign.nl

Štampa
Quantes Grafimedia
www.quant.es.nl

Nosilac autorskih prava © 2024
Specijalizovana veća i
Specijalizovano tužilaštvo
Kosova.

Sva prava zadržana.

A blue-tinted photograph of a wooden chair and a glass gavel on a table. The chair is in the background, and the gavel is in the foreground on the right side. The image is monochromatic with a deep blue color scheme.

www.scp-ks.org